

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 283 - 284

ISSN 1849-7837 // Zagreb, srpanj 2020. // Godina XXVI.

UVODNA RIJEČ

Kad si siguran i kad te nije strah

Zašto su dvije najveće hrvatske umirovljeničke udruge, Sindikat umirovljenika Hrvatske i Matica umirovljenika Hrvatske, uputile čestitke Andreju Plenkoviću povodom pobjede HDZ-a na parlamentarnim izborima? Ne samo iz pristojnosti, već zato jer je iskustvo s Premijerom-Građevinom iz 2015. duboko ostalo u memoriji ovog naroda, ali ne kao pošalica uz kavu, već kao bolni osjećaj nesigurnosti.

Nije bitno jesu li starije osobe diljem Hrvatske masovno dale svoje povjerenje upravo Plenkoviću, a jesu. Nije bitno niti je li njegov prosječni glasač nižeg obrazovanja, gdje je svaki deveti završio tek osnovnu školu, a jedva 26 posto ih ima fakultet, a baš je tako. Nije bitno je li u Sabor s njihove liste ušlo samo 9 žena od 66 sabornika, iako je sve to bitno. Najbitnije je da je Hrvatska nasuprot strahu birala – sigurnost. HDZ nije samo odglumio predizbornu kampanju „Sigurna Hrvatska“, već nam je svima ponudio kontinuitet, stabilnost i sigurnost. Vlada će biti formirana „preko noći“, bez navlačenja i odugovlačenja, trgovanja i korupcije na javnoj trpezi. To je ono što je pobijedilo sve druge stranke: taj osjećaj kad si siguran i kad te nije strah.

Tek je iz rezultata ovih izbora moguće iščitati koliko je straha u narod unijela retorika Domoljubnog pokreta i dijelom Mosta, koliko su istupi Hasanbegovića, Glasnovića i Zekanovića i Ruže Tomašić, pa onda i Škore i Raspudića o silovanim ženama i po-bačaju, unijeli gađenja i nemira u duše građana. I tek je sada posve jasno da nije narod glasao za HDZ zbog korone, već zbog želje za normalnom zemljom. Tu normalnost je u ovom trenutku jamčio samo HDZ.

Točno je i da je 40 posto glasača SDP-a (Restart) starije od 60 godina, jer je tamo ponuđeni jelovnik bio ravan bakanalijama starih Rimljana. Kao da je ponuda za umirovljenike napuhavana jer su im na listama bila uglavnom stara, potrošena lica, pa su ispisali svoju listu želja.

Tako je jedina umirovljenička čestitka otišla Plenkoviću. Pobjednicima i treba čestitati. U čestitki je pisalo i da ih podsjećamo kako je udjel prosječne mirovine u prosječnoj plaći u RH pao ispod 38 posto, da više od polovice umirovljenika prima mirovinu nižu od hrvatske linije siromaštva koja iznosi 2.485 kuna, da je previše kontejner-umirovljenika, poniženih i prevarenih.

Izrazili smo nadu da će nova Vlada pronaći načina da poveća mirovine i uvede pravednije usklađivanje s rastom plaća, a svakako bi trebalo uvesti i novi model obiteljskih mirovina. Zatražili smo prijenos vlasničkih prava nad domovima za starije i nemoćne na županije i Grad Zagreb i još puno toga što bi se trebalo naći na dnevnom redu savjetodavnog tijela Vlade, Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe. Jer sigurnost nije samo floskula. Sigurnost ima cijenu i vraća dostojanstvo i blagostanje. Najvažnije je pravovremeno se zaštititi od onih koji se hrane vašim osjećajima nesigurnosti. Upravo to su glasači učinili.

U OVOM BROJU:

NEGATIVAN ODGOVOR
MINISTARSTVA SOCIJALE

Njegovatelji za starije na čekanju

IZBORNI KRAH
UMIROVLJENIČKIH STRANAKA

Ujedinjenje s figom u džepu

INTERVJU

PUČKA
PRAVOBRANITELJICA
LORA VIDOVIĆ

Siromaštvo i očaj starijih osoba

UMIRANJE U DOMOVIMA

Tužbe zbog smrti najmilijih?

KAKO LAKO DOĆI DO STANA?

Masovno lešinarenje staraca u Hrvatskoj

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika Hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

JAVNI POZIV UMIROVLJENIČKIH UDRUGA

Masovno izađite na izbore - odlučite pobjednika!

Sindikatski umirovljenika Hrvatske i Matica umirovljenika Hrvatske pozvali su javnim priopćenjem 1. srpnja 2020. svoje članove, kao i sve umirovljenike i starije osobe u Hrvatskoj, da masovno izađu na izbore te da daju glas onim strankama koje im u svojim programima jamče bolja rješenja i dostojanstven život bez siromaštva.

„Pokažimo masovnim izlaskom na biračista i svoju brojčanu snagu jer je sigurno da 1,25 milijuna umirovljenika, koji čine jednu trećinu ukupnog biračkog tijela, nedvojbeno svojim glasovima mogu presudno utjecati na to tko će biti izborni pobjednik“, naglasili su MUH i SUH te pozvali stranke da pokažu veće razumijevanje za umirovljenike i starije osobe te da u svojim programima i predizbornim kampanjama istaknu prijedloge na tragu zahtjeva najvećih umirovljeničkih udruga, jer time imaju realnu prigodu dobiti znatno više glasova.

Sudeći po ponuđenim programima moglo se uočiti da je više onih s kojima Sindikat i Matica umirovljenika ne mogu biti zadovoljni. Evidentan je slabiji interes političara za probleme starijih osoba, a osobito se nedovoljno uočava činjenica da su umirovljenici zapali u siromaštvo, da je sada prosječna mirovina 2.525 kuna i da je to svega 37,6 posto u odnosu na prosječnu neto plaću, što je najniže u Europi. Prvo se stoga mirovine trebaju jednokratno povećati proporcionalno visini pojedinačne mirovine, u većem iznosu za niže, a manjem za više mirovine.

Također, poručile su umirovljeničke udruge, mora se poboljšati model indeksacije mirovina tako da se usklađuju u stopostotnom iznosu povoljnijeg indeksa rasta plaća ili cijena, kako bi se zaustavilo daljnje osiromašivanje najstarije populacije. I brojni drugi prijedlozi imaju izuzetan značaj, među kojima je uvođenje novog modela obiteljske mirovine, veća institucionalna i vaninstitucionalna skrb za starije osobe, uključujući gradnju i nadzor rada domova za starije.

Važan je i nastavak djelovanja Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe - demokratske stečevine koja je teško izborna prije deset godina, koje se od tada potvrdilo kao savjetodavno tijelo Vlade RH koje može i treba ostati najviši oblik socijalnog dijaloga. Puno je inicijativa pokrenuto preko Nacionalnog vijeća od kojih su neka prihvaćena. Iako neka nisu dovoljno uvažavana, ipak brojni prijedlozi koji su od velike važnosti čekaju na daljnju raspravu i zauzimanje zajedničkih stavova.

Umirovljenici su se, prema procjenama, u velikom broju odazvali na izbore, no tradicionalno su davali svoj glas dvjema najvećim strankama te u manjem dijelu trećim opcijama.

SUH i MUH su 3. srpnja upozorili Državno izborno povjerenstvo da moraju omogućiti glasanje na izborima svim korisnicima domova za starije i nemoćne koji to žele, jer je bilo najavljeno da će se birački odbori organizirati u samo 83 od 700 hrvatskih domova za starije i nemoćne osobe, što bi značilo da će većina od 17 tisuća korisnika ostati bez prava glasa. DIP je na kraju omogućio prijavu iz domova sve do 12 sati na dan izbora gradskom, odnosno općinskom povjerenstvu, koji su nakon toga organizirali odlazak biračkih timova.

IZBORNI KRAH UMIROVLJENIČKIH UDRUGA

Ujedinjen

Piše: Jasna A. Petrović

Najpopularniji portal za stariju populaciju mirovina.hr objavio je svoje prvo izvješće s izbora o potpunom potopu umirovljeničkih opcija na parlamentarnim izborima. Naime, s obzirom na 1,25 milijuna korisnika mirovina, najveća biračka populacija nije im ukazala nijedan posto povjerenja pa je i više nego očito da ih ne žele kao svoje predstavnike na vlasti. Tri „glavna umirovljenika“, Silvano Hrelja, Milivoj Špika i jedini umirovljenik među njima - Lazar Grujić, krahirali su na izborima, iako je Hrelja sa siromašnih 2.395 preferencijalnih glasova osvojio sa Restartom saborsku fotelju. Podbacili su i Stranka umirovljenika u koaliciji s Domo-ljubnim pokretom (135 glasova za Grujića) te Špikin BUZ koji je na izbore izašao samostalno u devet izbornih jedinica, a on u svojoj prvoj jedinici dobio samo 70 glasova!

Ovom tužnom raspletu prethodilo je još u studenom 2019. godine potpisivanje sporazuma o suradnji četiriju

UMIROVLJENIČKE UDRUGE

SILVANO HRELJA

Ništa bez fotelje

Silvano Hrelja, predsjednik je Hrvatske stranke umirovljenika od 2008. godine, a saborski je zastupnik za umirovljenike od 2003., od svoje 45. godine, a da nikad u životu nije bio umirovljenik. Hrelju je tada kandidirao Sindikat umirovljenika Hrvatske i financirao mu kampanju. Rođen je u selu Hreljani u Istri 14.3.1958., a od 2008. je na dužnosti predsjednika Hrvatske stranke umirovljenika.

U Zagrebu je završio srednju elektrotehničku školu 1977., a kasnije, kao stipendist Uljanika, 1988. završava i Višu tehničku školu za sigurnost pri radu i zaštitu od požara te se zapošljava kao referent sigurnosti i zaštite na radu u Uljaniku, gdje gradi sindikalnu karijeru.

Na zadnjim je parlamentarnim izborima u svojoj 8. jedinici Hrelja osvojio 2.395 preferencijalnih glasova, odnosno 3,48 posto svih glasova koje je osvojila tamošnja lista RE-START koalicije, ali lukavim predizbornim pregovorima sa SDP-om uspijeva po sedmi put osigurati poželjnu fotelju s plaćom od oko 18.000 kuna mjesečno.

je s figom u džepu

umirovljeničkih stranaka, kao prvi korak prema ujedinjenju, »čime bi se izbjeglo raspršivanje glasova na izborima«. HSU je, međutim uvjetovao da se sve druge umirovljeničke stranke „učlane“ u njihovu stranku, pod vodstvom Hrelje. Grujićev SU je to odbio, a potpisali su ga HSU, BUZ, DSU i USB. No Hrelja je istrgovao sa SDP-om samo sigurnu saborsku fotelju za sebe, BUZ je otjerao prije izbora da samostalno ide u okršaj, a dvije manje stranke nisu se niti okušale na izborima. Ujedinjenje je palo već na prvom testu. Ipak, jedna regionalna stranka SHU je udruženo nastupila s reformistima u Varaždinu i osigurala Čačiću mandat. Umirovljenička udruga Matice je u trećoj izbornoj jedinici bjelovarsko-bilogorskom županu Damiru Bajsu s liste Restarta osigurala mandat preferencijalnim glasovima.

Dvije najveće umirovljeničke udruge Matica i Sindikat umirovljenika, koje zastupaju interese umirovljenika svih političkih boja, nisu istupale u javnosti s potporom niti jednoj političkoj opciji, iako bi vjerojatno podržale ujedinjene umi-

rovljeničke stranke u njihovom zajedničkom nastupu, ali uz uvjet da sa čelnih pozicija otiđu stari potrošeni kadrovi kojima se više ne vjeruje.

Zanimljivo je da Hrelja, iz čije su stranke potekle praktički sve umirovljeničke strančice nakon što bi on istjerao neke svoje kadrove ili raspustio ogranke, ističe da ne osjeća nikakvu odgovornost za propast projekta ujedinjenja. Doista zbunjuje da on hladnokrvno tumači kako je svim strankama predložio „ujedinjenje pod barjakom HSU-a, da svi ostali uga-se svoje stranke i dobiju mjesta potpredsjednika u HSU-u, ali su to oni odbili“. Lazar Grujić je potvrdio da nije bio za to da Hrelja ili on budu predsjednici ujedinjene stranke umirovljenika, već da to bude neko novo lice sa svježim idejama. Hrelja im se, kad je došao visoko na listu SDP-a praktički prestao javljati. On je svoj cilj postignuo. Tako je već moguće očekivati da će Hrelja pretrčati i u vladajući HDZ, s kojim je bio za vrijeme Sanadera, ali i asistirajući Plenkoviću u usvajanju proračuna. Iako on to za sada negira. Vjerujete li mu?

ČKI LIDERI BEZ POVJERENJA

MILIVOJ ŠPIKA

„Svestrani“ desni umirovljenik

Milivoj Špika je rođen 4. travnja 1959. u Trogiru te je završio Fakultet za fizičku kulturu u Zagrebu i postao profesor tjelesne i zdravstvene kulture. Među inim, bio je dogradonačelnik Trogira, a onda se navodno preselio u Zagreb na poziv Bandića gdje je radio kao tajnik ureda ravnatelja u Županijskoj upravi za ceste Zagrebačke županije, a sada kao pomoćnik glavnog tajnika za sportske programe Sportskog Saveza grada Zagreba.

S BUZ-om je s liste HDZ-a izabran u Sabor 2015. godine na samo deset mjeseci, gdje je ubrzo prešao u klub BM 365 – Stranka rada i solidarnosti.

Inače, Blok umirovljenici zajedno je osnovan 2010. godine, a sada je izašao na izbore samostalno, a i u svojoj (prvoj) izbornoj jedinici izborio „čak“ **70 glasova**. Nije ušao u Sabor već bi prije mogao ući u Rip Kirbyev „Vjerali ili ne“.

LAZAR GRUJIĆ

Invalid pod sumnjom

Lazar Grujić je diplomirani ekonomist iz Orešja (Sveta Nedjelja), rođen je 12. rujna 1947. u Rumi u Srbiji. Radnu karijeru je okončao kao direktor Gajić GRADNJE d.o.o. Zagreb. Danas je predsjednik Stranke umirovljenika, koji je više puta bio kandidat za parlament, npr. na listi SDP-a, te HSU-a, ali neuspješno.

Od 1993. je, od svoje 46. godine, u invalidskoj mirovini po rješenju koje je potpisao dr. Drago Rubala, pravomoćno osuđen za prodavanje lažnih mirovina. Rubala je Grujiću potpisao da je „100-postotni invalid zbog depresije, problema s cirkulacijom, kralježnicom i kukovima“. S osnove tjelesnog oštećenja Grujiću je utvrđeno 70 posto, a mirovina mu iznosi više od sedam tisuća kuna.

Stranka SU je registrirana 2000. godine, a na zadnjim izborima je prvo dobila mjesto na listi Restart koalicije, a Grujić je nazivan „Berinim penzićem“. Kako ga je Hreljin pristup Restartu odgurao u stranu, Grujić je otišao u koaliciju sa Škorinim Domoljubnim pokretom, gdje je u sedmoj jedinici osvojio samo 135 glasova. Nije osvojio mjesto u Saboru.

Njegovatelji za starije na čekanju

Bojan Letić, 37-godišnjak iz Osijeka, kontaktirao je Sindikat umirovljenika početkom lipnja, nakon što je u medijima pročitao da je SUH Ministarstvu demografije uputio inicijativu u kojoj se traži uvođenje instituta njegovatelja za starije osobe u Zakon o socijalnoj skrbi. On je već prije dvije godine na svojoj koži osjetio apsurdnost hrvatskih zakona, a u posljednje vrijeme i nerazumijevanje od ministrice Bedeković. Naime, u lipnju 2018. otac mu je pao u kući i razbio glavu, cijela lijeva strana mu je oduzeta te je ovisan o tuđoj njezi. Bojan, koji je po zanimanju kuhar, zbog skrbi oko oca ne može raditi, te se iz tog razloga obratio Ministarstvu tražeći status njegovatelja.

Tadašnja ministrica Murganić mu je, kaže, barem davala neku nadu i odgovarala na upite, govoreći da će to pitanje ići na raspravu u Sabor, što se nije dogodilo. Ministrica Bedeković mu pak nije odgovorila ni na jedan mail. Od lokalnog centra za socijalnu skrb dobio je pismeno objašnjenje da ne može ostvariti pravo na status njegovatelja. Bojan je ostao u šoku, te navodi kako je paradoksalno da postoji Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, u kojem piše da će djeca ili rođaci koji se ne brinu za svoje starije ili ih zanemaruju biti kažnjeni s 12 tisuća kuna ili pak kaznom zatvora od čak 70 dana, a s druge strane njemu ne daju da se brine o vlastitom ocu, odnosno da mu postane njegovatelj.

Primjer paradoksa

„Recimo da se u automobilu voze roditelji i dvoje punoljetne djece, i da oni dožive prometnu nesreću u kojoj roditelji poginu, a od dvoje punoljetne djece jedno ostane teški invalid, a drugo ostane neozlijeđeno. To neozlijeđeno dijete može svome nastradalom bratu ili sestri biti njegovatelj. No, problem nastaje ako u nesreći i jedan roditelj ostane živ, ali nepokretan. Tada to neozlijeđeno dijete ne može tom svom roditelju biti njegovatelj, jer mu to ne dopuštaju hrvatski zakoni. Je li to suludo i nenormalno“, pita se Bojan Letić koji vjeruje da ima na tisuće sličnih slučajeva u Hrvatskoj u kojima djeca ne mogu ostvariti status njegovatelja za svoje roditelje.

I doista, prema izvješćima Pučke pravobraniteljice za 2015. i 2016. godinu za svoje nemoćne članove obitelji brine oko 17 posto osoba u dobi od 35 do 49 godina. Dakako, ima i onih starijih. Tako nam se javila i Branka Buble, 51-godišnjakinja iz Šibenske Rogoznice, koja skrbi za starog i bolesnog oca (91), koji je teško pokretan i ovisan o tuđoj pomoći.

Nakon smrti majke, otac je dobio obiteljsku mirovinu, koja iznosi svega 1.200 kuna. Iznos je to koji nije dovoljan za osnovne životne potrebe, a kamoli da se smjesti u neki privatni dom. Sama Branka je nezaposlena, neudana, i svjesna je, nažalost, da će u svojim godinama teško pronaći posao. Izlaz vidi u dobivanju statusa njegovatelja za svog oca, a naša inicijativa dala joj je tračak nade da će njoj i ocu život ipak biti lakši. Branka nam je kazala kako od države ne traži neku veliku svotu, već da pokaže

da ipak misli na njih, kao i na brojne druge slične slučajeve.

SUH je uputio inicijativu Ministarstvu i Vladi sredinom svibnja u kojem se traži dopuna članka 63. Zakona o socijalnoj skrbi, s obzirom da je u Strategiji socijalne skrbi za starije osobe 2017.-2020. predviđeno uvođenje statusa njegovatelja za starije osobe do kraja ove godine. Nažalost, 8. lipnja dobili smo od Ministarstva negativan odgovor.

Sve još na čekanju

U njemu Ministarstvo potvrđuje naše navode kako je Strategijom socijalne skrbi za starije osobe u RH za razdoblje od 2017.-

2020. godine predviđeno donošenje propisa kojim će se regulirati pravo na status njegovatelja za skrb o starijim osobama, no ne objašnjava zašto se spomenuti zakonski okvir nije usvojio. Kao izliku, navode kako je Ministarstvo u proteklom razdoblju u okviru Programa strukturnih reformi prijavilo projekt kojeg provodi Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) pod nazivom Formalni i neformalni oblici skrbi za starije osobe (istraživanje i analiza).

Podaci iz tog istraživanja, navode, poslužiti će kao podloga za uvođenje novih usluga starijim osobama radi unaprjeđenja skrbi za starije osobe kako bi im se omogućio život u vlastitom domu. Temeljem rezultata provedbe projekta predložit će se najprihvatljiviji oblici usluga za starije osobe, stručna i ekonomska opravdanost, načine i uvjete ostvarivanja predloženih oblika skrbi koje će se pretočiti u propis.

Ministrica i gluha i slijepa

Da remiziramo, iako je 2020. posljednja godina u kojoj se trebao izraditi zakonski okvir za status njegovatelja starijeg i nemoćnog člana obitelji, Ministarstvo to očito nije niti će napraviti, a u odgovoru upućenom na adresu SUH-a ne navode ni datume niti godine kada će završiti „njihovo istraživanje“, kao ni kada i kakav propis će donijeti.

Tako će osobe koje skrbe o starim i nemoćnim članovima obitelji i nadalje se morati snalaziti bez bolovanja, koristiti socijalne usluge na crno, što je put ka prijevarama, iskorištavanju, a često i nasilju nad starijima.

Državi bi bilo jeftinije da plati njegovatelja (do sada do kraja svibnja 2.500 kuna, a po novome 4.000 kuna mjesečno za njegovatelja djeteta ili invalidne osobe), nego da gradi toliko potrebne skupe gerontološke centre i nove kapacitete u domovima, jer ekonomska cijena smještaja u domu je daleko viša, čak do 10.000 kuna. Ministrica Bedeković je gluha i slijepa. Za nadati se da će se institut njegovatelja za starije zadržati i u novoj Strategiji socijalne skrbi za starije osobe od 2021.-2024. godine te da će ga neki novi ministar/ministrica doista i uvesti. Borba se nastavlja...

Igor Knežević

Hrvati rade sve dulje, a imaju manje staža

Jesu li starije generacije ulazile u mirovinski sustav s premalo godina radnog staža, kako kaže čelnik Udruga Lipa Davor Huić, čovjek transparentnih neoliberalnih svjetonazora i branitelj kapitalizma. Huić se pritom služi netočnim podacima te kaže kako prosječni radni vijek umirovljenika iznosi samo 30 godina i sedam mjeseci, što, naglašava, „Hrvatsku stavlja daleko od najboljih praksi EU-a“.

E, pa, Huiću i svi vi brojni kritičari hrvatskih umirovljenika, niste u pravu! Netočno je da su Hrvati lijeni i da premladi odlaze u mirovinu, već je točno da bi oni rado radili i dulje, kad ih njihovi poslodavci često prinudno ne bi slali u mirovinu.

Statistički inženjering bivšeg ministra

Netočno je i to da je prosječni radni vijek umirovljenika samo 30 godina i sedam mjeseci, već je to posljedica statističkog inženjeringa bivšeg ministra rada i mirovinskog sustava Miranda Mksića koji

rovljenika prebačeno u statističku košaricu starosnih umirovljenika. Time je prividno u zadnjih šest godina zaustavljen rast radnog staža umirovljenika na vječnih 30 godina. Dobili smo statistički stoj u mjestu, jer se ostvareni dulji rad i porast radnog staža pri odlasku u mirovinu fiktivno umanjuje.

Manipulacija invalidskim mirovinama

A zašto je to učinjeno? Naime, u mandatu Kukuriku koalicije Hrvatska je upozorena od strane Europske komisije kako ima preveliki udjel invalidskih umirovljenika u ukupnoj umirovljeničkoj populaciji, pa su se u ministarstvu dosjetili kako prevariti Europu, te ujedno ići na ruku hrvatskim neoliberalima. Umjesto da izvrše opsežnu reviziju svih invalidskih mirovina i pročiste sustav, oni su samo propisali da se svi invalidski umirovljenici kad navršu dob za umirovljenje, preba-

2014. prosječni starosni umirovljenik koji je te godine otišao u mirovinu imao 34 godine i šest mjeseci radnog staža, dok je prosječni staž starosnih umirovljenika umirovljenih 2020. godine samo 33 godine i sedam mjeseci, upravo zato što su u njega uključeni i oni koji su prevedeni iz invalidske u starosnu mirovinu. Tako ispada da hrvatski umirovljenici rade sve manje! Zaključak: hrvatski umirovljenici nisu lijeni i pohlepni, ne pokušavaju ukrasti nezarađene mirovine, već ih političke kuhinje prikazuju kako im puhne, radi lijepog lica prema Europi.

Podcijenjene obiteljske mirovine

No, u HZMO-u nam nisu mogli pomoći riješiti enigmu o stvarnom radnom stažu obiteljskih umirovljenika, jer se takve statistike ne vode. Naime, mi tvrdimo da je potrebno na drugačiji način izračunavati stvarnu vrijednost obiteljske mirovine, i to temeljenu na zajedničkom radnom stažu, umjesto što je evidentira samo prema stažu onoga koji je preminuo. Obiteljskih umirovljenika ima oko 218.956 i 93 posto su žene, a prosječna mirovina je 2.063 kune.

Prosječni radni staž obiteljskog umirovljenika je 28 godina i četiri mjeseca, pa s time podijelimo prosječnu mirovinu, dobijemo vrijednost godine staža obiteljskog umirovljenika od 72,9 kuna. No, kad bismo to dijelili sa stvarnim ostvarenim radnim stažem preživjelog i preminulog partnera, vrijednost obiteljske mirovine bila bi stravično podcijenjena. Ako je supruga odradila 30 godina staža, ali joj je ipak isplativije uzeti 70 posto mirovine preminulog partnera koji je odradio 40 godina radnog staža, onda je to zbirno 70 godina radnog staža! Kad podijelimo prosječnu obiteljsku mirovinu za toliko godina, jedna godina staža vrijedi samo 29,5 kuna. Jad i bijeda! Sramota!

Statističari evidentiraju obilježje dobi preživjelog partnera, a staž preminuloga, što je apsolutno neprihvatljivo. I u tome se krije i glavni matematički argument za uvođenje novog modela obiteljske mirovine po kojem bi se moglo, povrh vlastite mirovine, nasljeđivati i dio mirovine preminulog partnera.

U statistikama ima pravde i nepravde, a najviše politike. Zato trebamo biti vrlo obzirni kad cijelu jednu generaciju umirovljenika proglašavamo ljenčinama i lopovima. Oni to nisu.

Jasna A. Petrović

je člankom 58. Zakona o mirovinskom osiguranju propisao da se od 2014. „korisniku prava na mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti zbog bolesti prevodi to pravo, u istoj svoti, prvog dana u mjesecu nakon mjeseca u kojem je korisnik navršio“ dob za starosno umirovljenje, za sada još uvijek različito za žene i muškarce.

Što to znači i zašto je to Mksić propisao? To znači da invalidski umirovljenik, koji inače prosječno ima 22 godine radnog staža i samo 61 godinu i 5 mjeseci starosti odjednom iz statističke rubrike invalidskih mirovina prelazi u starosne. Posljedica takvog propisa je da je do 30. lipnja 2020. čak 84.108 invalidskih umi-

cuju u starosne umirovljenike.

I eto kako je to u stvarnosti kad mameš tu skupinu invalida s niskim mirovinama, malo godina radnog staža i mlađe dobi. Dobiješ da je „čistih“ starosnih umirovljenika točno 701.145 osoba, te da im je prosječni radni staž 32 godine i 10 mjeseci. Što je čak dvije godine i tri mjeseca više nego što to tvrde Huić i slični. Tako da Hrvatska ne zaostaje za europskim prosjekom od 35 godina prosječnog staža umirovljenika 4,5 godine, već samo 2,2 godine!

Statistički pokazatelji HZMO-a, kad se pogledaju samo novoumirovljeni u određenoj godini, ukazuju da je doista došlo do nakaradne matematike, jer je

Siromaštvo i očaj starijih osoba

Brojne inicijative Sindikata umirovljenika Hrvatske kojima se godinama nastoji izboriti za poboljšanje statusa umirovljenika i starijih osoba vrlo često se podudaraju i sa zahtjevima ureda Pučke pravobraniteljice. Godišnji izvještaji tog ureda redovito uključuje problematiku starijih. I dok su se neke stvari pomaknule na bolje, previše je još problema i nepravdi prema starijima koje se trebaju ispraviti.

▪ **Ured Pučke pravobraniteljice je zadužen i za zaštitu prava starijih osoba. U kojoj mjeri je to na listi Vaših prioriteta?**

Starije osobe su na vrhu liste prioriteta našeg rada jer su njihova ljudska prava značajno ugrožena – čak svaka druga starija osoba koja živi sama u riziku je od siromaštva; oni u udaljenim, ruralnim područjima teško mogu do liječnika; prepušteni su crnom tržištu, nekvalitetnoj skrbi i mogućem nasilju zbog nedostatka socijalnih usluga, ali i izostanka podrške države članovima obitelji koji brinu o njima. To je samo vrh sante leđa sustavnih problema, na što upozoravamo prvenstveno u godišnjim izvješćima Hrvatskom saboru, u kojem i dajemo preporuke za snažniju zaštitu ljudskih prava starijih osoba.

I dalje nedovoljan broj inspektora

▪ **Početak 2020. godine donio nam je tragediju u obiteljskom domu u Andraševcu, gdje je zbog nemara vlasnika u požaru poginulo šest starijih osoba. Javnost je uskoro saznala da je u Službi za inspekcijski nadzor Ministarstva za demografiju zaposleno samo devet inspektora što je nedovoljno za pravi nadzor domova, a inspektori u obiteljske domove dolaze samo po prijavi nepravilnosti. Mnogi vlasnici unatoč prekršajnim kaznama i dalje pružaju lošu uslugu. Kako vi vidite trenutno stanje i što bi trebalo poduzeti da se riješe ti problemi? Što ste poduzeli?**

Ovdje govorimo o jednoj od najvećih tragedija koja se mogla dogoditi u domovima za starije, i uistinu smo nakon nje čuli ohrabrujuće najave izmjena koje bi trebale takve događaje u budućnosti spriječiti. No, od tada je samo promijenjen Pravilnik o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga, u kojem je najznačajnija novost obveza da obiteljski dom može usluge pružati isključivo u obiteljskoj kući u kojoj živi njihov predstavnik i članovi obitelji, dok je ranije bilo moguće koristiti i objekt u istom dvorištu, ako je udaljen do 50 metara.

Također, iako je najavljivan više godina, još uvijek nije donesen novi Zakon o socijalnoj skrbi bez kojeg se zapravo i ne mogu raditi velike promjene. Prema informacijama koje mi imamo, broj inspektora i dalje je apsolutno nedovoljan, a treba i značajno povišiti prekršajne kazne jer inače neće ispuniti svoju svrhu, a to je provođenje svih naloženih mjera nakon inspekcijskog nadzora i prevencija nepravilnosti. Sustav mora biti uspostavljen tako da svim vlasnicima domova koji se ne pridržavaju propisa i time ugrožavaju sigurnost i zdravlje korisnika, jasno poručuje da će za to biti i kažnjeni.

Odgovornost za mrtve u domovima

▪ **Pandemija koronavirusa donijela je nove tragedije, u koprivničkom domu za starije preminulo je 12 osoba, a u splitskom 18. No, tek nakon dva mjeseca Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo demografije je objavilo izvješće inspekcijskih nadzora za tragediju u Splitu, u kojem piše da nije bilo nepravilnosti i propusta, iako su korisnici doma petnaestak dana imali temperaturu prije nego što se reagiralo. Je li ovdje riječ o prebacivanju odgovornosti s politički podobnog ravnatelja doma Ivana Škaričića**

na virus? Treba li tko odgovarati za smrt tih ljudi?

Odmah nakon vijesti o pojavi koronavirusa u splitskom domu pokrenuli smo ispitni postupak i tražili informacije od svih nadležnih kako bismo analizirali do kojih je propusta i zašto došlo. No, u ovom trenutku ne mogu govoriti o tom predmetu jer na njemu još uvijek radimo, s obzirom da su tek nekidan objavljena izvješća inspekcijskih nadzora. Čim budemo imali zaključke, svakako ćemo ih objaviti.

Naknada za siromašne

▪ **Prosječna mirovina u Hrvatskoj iznosi svega 2.525 kuna, što je tek nekoliko desetaka kuna više od hrvatske linije siromaštva. No, zbog previsokih cenzusa tek nešto više od osam tisuća starijih osoba prima zajamčenu minimalnu naknadu. Pozitivno je što će od 2021. još barem 20 tisuća osoba, uglavnom žena iz ruralnih krajeva koje nisu ostvarile uvjete za mirovinu, primiti nacionalnu naknadu u iznosu od 800 kuna. Jesu li te mjere dovoljne za preživljavanje starijih osoba i umirovljenika ili se mora obuhvatiti veći broj te populacije, uz veća socijalna davanja?**

Naravno da je nedovoljno, taj iznos je prenizak za osnovne troškove života, a da ne govorim o neplaniranim koji su uvijek mogući, posebno u vrijeme epidemije. Nemojte me krivo shvatiti, uvođenje nacionalne naknade apsolutno je dobrodošlo i zasigurno će pomoći ublažavanju problema, ali ona nikako nije dovoljna. Ostale mjere treba osmisliti ili prilagoditi na temelju podataka o stvarnom stanju siromaštva među starijima i o njihovim potrebama.

Ne zaboravimo da je upravo siromaštvo najveći neprijatelj ljudskih prava i partner diskriminaciji, pa njegovo ublažavanje ima direktan utjecaj na stupanj zaštite građana.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb

Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: 5. BOJA, Odra, 10020 Novi Zagreb
Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Zato tražimo konkretne promjene koje bi najugroženiji zaista i osjetili - ublažavanje prihodovnog cenzusa za ostvarivanje prava na pomoć u kući, dostupnost socijalnih usluga u cijeloj zemlji, povećanje iznosa zajamčene minimalne naknade ili delimitiranje godišnjih iznosa jednokratnih i uvećanih jednokratnih naknada.

Nepravda za njegovatelje starijih

▪ Iako se Strategijom socijalne skrbi za starije osobe 2017.-2020. predvidjelo uvođenje statusa njegovatelja za starije osobe kroz Zakon o socijalnoj skrbi, zakonskog rješenja još nema na vidiku. I dok radni staž i plaću osobe mogu dobiti za njegu bolesnih partnera, nije li paradoksalno da isto ne važi i za skrb starijih? Također, kako komentirate zahtjeve umirovljeničkih i drugih udruga za uvođenje prava na korištenje bolovanja zbog bolesti bliskog člana obitelji, a što do sada nije omogućeno?

To i mi tražimo, da se članovima obitelji koji brinu za svoje starije omogućiti bolovanje, rad po prilagođenom radnom vremenu, mogućnost korištenja neplaćenog dopusta, kao i uvođenje statusa njegovatelja. To je taj nedostatak podrške države o kojem sam već govorila, a koji starije izlaže nekvalitetnim i nesigurnim uslugama na crnom tržištu, ali nažalost i nasilju. Na to upozoravamo u godišnjim izvješćima i tražimo da se propišu mehanizmi podrške i pomoći članovima obitelji, u okviru takozvanog sustava neformalne skrbi o starijima. Što se tiče statusa njegovatelja, izgleda da se za sada od njegovog uvođenja odustalo, odnosno tek se provodi analiza i istraživanje o kojima će ovisiti prijedlozi zakonskih izmjena. Time je velik dio građana prepušten sam sebi ili ovise o dobroj volji svog poslodavca – prema posljednjim dostupnim podacima, u takvoj situaciji nalazi se otprilike 17% osoba u dobi od 35 do 49 godina. Na to smo posljednji put upozorili prije desetak dana, povodom Svjetskog dana svjesnosti o zlostavljanju starijih.

Diskriminacija zaposlenih umirovljenika

▪ Diskriminacija umirovljenika ogleda se i u njihovim pravima na

rad do polovice radnog vremena. Tako je obiteljskim umirovljenicima zabranjen rad, jer u suprotnom gube mirovinu, dok je umirovljenim vojnim i policijskim službenicima dopušteno raditi čak puno radno vrijeme, a da pritom primaju 50 posto mirovine. Nepravda je napravljena i korisnicima najniže mirovine, kojima ako se zaposle se ne isplaćuje najniža mirovina, već ona određena prema njihovom stažu i plaćama?

Tako je, rad nakon odlaska u mirovinu nije svima jednako dostupan niti isplativ, zato smo od Ministarstva rada i mirovinskog sustava tražili da to ispravi izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju. Trebalo bi omogućiti rad uz primanje mirovine onima koji primaju obiteljsku mirovinu, a korisnicima najniže mirovine da ju nastave primati i ako se zaposle na pola radnog vremena. Tražili smo i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i Poreznu upravu da adekvatno informiraju umirovljenike zainteresirane za rad o svim pravima i obvezama koje se na njih odnose, kako iz mirovinskog, tako i iz poreznog sustava. Za sada, nažalost, nemamo povratnih informacija o ovim preporukama.

Opasnost zbog ugovora o uzdržavanju

▪ Posljednjih godina sve se više govori o nasilju nad starijim osobama. Jedan vid nasilja su i ugovori o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju u kojima su mnogi potpisnici tog ugovora prevareni i završe sa zanemarivanjem ili čak i fizičkim i psihičkim nasiljem. SUH je zatražio da se ukine dosmrtno uzdržavanje te donormira doživotno, no Ministarstvo pravosuđa odbilo je sve naše zahtjeve. Kakvo je vaše mišljenje o tim ugovorima i o potrebi zakonskih izmjena?

Ovo je još jedan problem na kojem radimo niz godina, ali nažalost, većina naših preporuka još uvijek nije provedena pa su starije osobe i dalje izložene velikim rizicima, posebno kad je riječ o dosmrtnom uzdržavanju. Prošle godine smo proveli i istraživanje koje je pokazalo da gotovo tri četvrtine starijih ne zna razliku između ugovora o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, odnosno da vlasništvo nekretnine može biti prepisano na pružatelja odmah po potpisivanju ugovora o dosmrtnom, dok je kod doživotnog to moguće tek nakon smrti starije osobe. Taj podatak jasno govori da je potrebno nastaviti snažno informirati starije o svim pravima i obvezama koje prihvaćaju svojim potpisom na ugovor o uzdržavanju.

Na našu preporuku zabranjeno je njihovo sklapanje pružateljima socijalnih usluga, osoba koje su kod njih zaposlene i članovima njihovih obitelji, ali potrebno je uvesti i druge zaštitne mehanizme, primjerice registar uzdržavatelja. S druge strane, ako bi se ovi ugovori brisali iz Zakona o obveznim odnosima, oni bi se svejedno i dalje mogli sklapati, samo pod drugačijim nazivom pa time ne bi došlo do pomaka u zaštiti od zlorab, dapače. No, očito država još uvijek daje prednost slobodi ugovaranja pred zaštitom starijih od uistinu teških zloraba.

Zaštita od korone

▪ Pučka pravobraniteljica izrađuje godišnje izvješće kojim se u Sabor upućuje više desetaka preporuka. U kojoj mjeri se takve preporuke realiziraju?

Podatke za posljednje, Izvješće za 2019. imat ćemo početkom iduće godine, a oni za prethodne se prilično razlikuju. Provedeno je ili se provodi 26% preporuka iz Izvješća za 2018., dok je za godinu ranije taj broj višestruko veći – 65%. Do tako velike razlike je došlo jer Sabor još uvijek nije raspravljao o Izvješću za 2018., ali niti za 2019., što nikako nije dobra poruka tijelima koja bi preporuke trebala provoditi. Važno je da Izvješće ima podršku Sabora, jer ako ona izostane, umanjuju se naponi za podizanje kvalitete života u Hrvatskoj kroz snažniju zaštitu ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije.

▪ Koji su vaši sljedeći prioriteti u borbi za prava starijih osoba i umirovljenika?

Trenutačno smo fokusirani na sve što je vezano uz epidemiju koronavirusa, što

se u najvećoj mjeri odnosi na domove za starije – ne samo na zaštitu zdravlja i sigurnosti koje virus može ugroziti, već i utjecaj mjera prevencije na starije, poput ograničenja slobode izlaska ili organizaciju, odnosno zabranu posjeta. Svakako da ćemo i dalje nastaviti inzistirati na svim promjenama koje sam spomenula: adekvatan nadzor domova za starije, posebno obiteljskih; suzbijanje siromaštva i osiguranje dostupnosti javnih usluga; zaštita zlouporaba ugovora o uzdržavanju; pružanje podrške članovima obitelji koji se brinu za starije i druge, kao i zagovaranje donošenja Konvencije o pravima starijih, kao temelja za unaprjeđenje njihovog položaja.

Pravobranitelj za starije?

▪ **Umirovljeničke udruge zalažu se za uvođenje institucije posebnog Pravobranitelja za starije osobe, a i neke od stranaka pred parlamentarne izbore su u svojim programima stavile tu točku u svoj program. Da li ste i vi za uvođenje te institucije?**

S obzirom na dugogodišnje iskustvo koje naša institucija ima u zaštiti prava starijih, posebno ono s terena, ali i ono stečeno kroz međunarodnu suradnju koja je u ovom području iznimno intenzivna, više smisla imalo bi jačanje naših kapaciteta, posebno zato što bi osnivanje nove institucije zahtijevalo svojevrsni rad od početka, čime bi se zapravo izgubilo dragocjeno vrijeme.

▪ **Što mislite o postojanju Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, tijela socijalnog dijaloga Vlade i četiriju ministarstava s predstavnicima umirovljeničkih udruga? Mnoge su zakonske izmjene i inicijative rođene na tom vijeću.**

Uopće nema sumnje da je postojanje takvog tijela, Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, dobrodošlo. I bez obzira radi li se o starijima, mladima, nacionalnim manjinama ili nekoj drugoj skupini našeg društva, pogotovo onima koji su najranjiviji, izuzetno je važno uključiti ih u razgovore o odlukama koje se direktno tiču njihovih života. Zato apsolutno podržavam davanje prostora glasu starijih, koji se često ne čuje dovoljno ili uopće, kao i poticanje dijaloga s njima na najvišim razinama.

Igor Knežević

DOMOVI U VLASNIŠTVO ŽUPANIJA?

Podržan prijedlog umirovljeničkih udruga

ćem, sa zahtjevom da Vlada RH hitno da suglasnost Upravnom vijeću HZMO-a za prijenos vlasništva nad domovima za starije i nemoćne na županije. U međuvremenu je samo izvršen prijenos vlasništva doma u Kninu i to na sam dom, što udruge smatraju izoliranim i necjelovitim rješenjem, jer bi vlasništvo trebalo prenijeti na one koji su preuzeli sufinanciranje obavljanja usluga skrbi za starije. Ministar je pročitao pisanu inicijativu i odmah je podržao, ocijenivši je logičnim potezom. Bravo ministre! To još jedino treba i ostvariti.

Domove su financirali radnici

HZMO na području Republike Hrvatske ima u vlasništvu 31 nekretninu (objekt) koje koriste ustanove – domovi za starije (i nemoćne) osobe za obavljanje svoje djelatnosti, od čega je samovlasnik 20 objekata. Za sve nekretnine domova za starije i nemoćne osobe krajem 2015. godine izvršena je procjena sveukupne tržišne vrijednosti, koja iznosi 1.738.407.000 kuna.

Treba podsjetiti da je riječ je o nekretninama koje su u vlasništvu ili u suvlasništvu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, a koje su stečene sredstvima za stambenu izgradnju nastalim izdvajanjima za tu namjenu za rješavanje stambenih potreba i poboljšanje nužnih uvjeta stanovanja korisnika mirovina i invalida rada. Dakle, domove su financirali radnici, njihovu izgradnju je platio narod.

Nakon izgradnje, ti su objekti dani na korištenje društveno-pravnim osobama koje su se bavile rješavanjem stambenih potreba i smještajem korisnika mirovina i invalida rada. HZMO se nije ponašao kao dobar vlasnik, nije financirao popravke ili snosio bilo kakve druge troškove održavanja, te su praktički vlasničke obveze obavljali osnivači, kojima se pokušava prodati ili iznajmiti njihova imovina na kojoj obavljaju društveno odgovornu zadaću.

Čelnice SUH-a i MUH-a smatraju da je riječ o izuzetno osjetljivom pitanju i potrebi da se domovi zaštite od moguće nekontrolirane privatizacije i prenamjene, da se unaprijede uvjeti za život korisnika i prošire ionako nedostatni kapaciteti postojećih domova. Hoće li ministrovu obećanje biti ostvareno, vidjet ćemo.

U Hrvatskoj imamo državne domove umirovljenika, županijske odnosno gradske, privatne i obiteljske domove. Ono što u narodskom govoru smatramo društvenim domovima, zapravo su domovi za koje je temeljem odluke tadašnjeg Ministarstva rada i socijalne skrbi 21. prosinca 2001. godine izvršen prijenos osnivačkih prava nad domovima za starije i nemoćne na jedinice područne (regionalne) samouprave. Prenesene su obveze, ali ne i zgrade.

Ministar je podržao inicijativu

Naime, tom prigodom nije izvršen i prijenos vlasništva nad nekretninama u kojima se obavlja navedena djelatnost socijalnih usluga za starije i nemoćne, već je ono „pripalo“ Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje. I što sad? Desetljećima se županije i domovi bore kako bi ostvarili vlasnička prava i s osnovu toga mogli renovirati objekte i aplicirati za projekte pri europskim fondovima. No, HZMO je uporno odbijao bilo kakav dogovor tvrdnjom da ne mogu prenijeti vlasništvo bez naknade, inzistirajući čak da bi domovi njima trebali plaćati najamninu!

Predsjednice umirovljeničkih udruga, Sindikata i Matice umirovljenika Hrvatske, Jasna A. Petrović i Višnja Fortuna, unatoč ojačanoj pandemiji korone i u uvjetima funkcioniranja tehničke vlade, otišle su 4. lipnja 2020. na sastanak s ministrom rada i mirovinskog sustava Josipom Aladrovi-

Tužbe zbog smrti najmilijih?

Obitelji žrtava covida-19 iz Bergama, grada koji se nalazi u sjevernom dijelu Italije najpogođenijem koronavirusom, sredinom lipnja poduzeli su pravne korake kako bi dobili pravdu i zadovoljštinu za svoje umrle. Riječ je o prvoj akciji te vrste u Italiji, gdje je dosad pandemija odnijela gotovo 35 tisuća života. Nezadovoljni članovi obitelji prvo su osnovali Facebook grupu koja ima 60 tisuća članova, a nakon toga i udrugu pod nazivom "Noi Denunceremo" ("Tužit ćemo").

I to su upravo učinili, podignuli su 50 pojedinačnih prijava tužiteljstvu u Bergamu u kojima navode što su sve oni i njihovi preminuli članovi obitelji doživjeli, od nedostatka informacija do nedovoljne ili zakašnjele njege. Na toj brojci se neće stati, već se najavljuje i najmanje još 150 prijava.

Split i Koprivnica, ali ne i Zagreb

Što se tiče situacije u Hrvatskoj, zasad se u javnosti nije pojavila nijedna informacija da je itko od obitelji žrtava pokrenuo tužbu za odgovornost zbog smrti svojih voljenih od koronavirusa. Tu ponajprije mislimo na članove obitelji preminulih iz doma za starije u Koprivnici (12 mrtvih) i Splitu (18 mrtvih), jer oni definitivno mogu podnijeti tužbe jer se širenje virusa u ta dva doma mogao spriječiti.

U koprivničkom domu zarazu u dom donio je kuhar. Iako je tjedan dana prije potvrde bolesti završio na bolovanju sa simptomima zaraze, nitko njegovo stanje nije povezao s Covidom-19 pa se zaraza dalje širila među korisnicima. Još gora situacija dogodila se u splitskom domu za starije. Tamo je 15 korisnika imalo simptome bolesti poput povišene temperature, ali se čekalo čak deset dana na reakciju nadležnih i epidemiologa.

Nitko nije kriv?!

Nitko nije posumnjao na koronu cijelo to vrijeme, a da stvar bude gora širenju zaraze pogodovalo je i nepoštivanje propisa o dozvoljenom broju kreveta u sobama, pa je tako preveliki broj osoba bio u nedovoljnom razmaku. Sindikat umirovljenika stoga je Općinskom državnim odvjetništvu u Splitu kazneno prijavio ravnatelja splitskog doma Ivana Škaričića, kojeg smatramo odgovornim za ovu tragediju, jer da se reagiralo deset dana ranije spasio bi se dio korisnika od obolijevanja i smanjio broj ljudskih žrtava.

No, inspekcije Ministarstva zdravstva i Ministarstva demografije, nakon jednoipolmjesječnog odugovlačenja, sredinom lipnja konačno su objavile objedinjeno izvješće svojih inspekcija, u kojem navode da nitko nije kriv za tragediju. Time je dakako maknuta sva odgovornost ravnatelja, ali i samih vladajućih koji su nekompetentnog ravnatelja Škaričića, inače diplomiranog arheologa, stavili na to mjesto samo zbog toga što je član vladajuće stranke. Svi oni članovi obitelji koji, i ako se odluče tužiti i tražiti odštetu od državnih tijela odgovornih za domove, nažalost, upravo će zbog izvješća inspekcija teško imati uspjeha u sudskim postupcima.

Igor Knežević

RAD UMIROVLJENIKA Do kada nepravde?

Krajem 2016. godine u Hrvatskoj je radilo oko 2.600 umirovljenika, a krajem 2017. njih oko 3.500. Brojka se krajem 2018. godine popela na 4.600, a onda je uslijedila nova mirovinska reforma prema kojoj su od 1. siječnja 2019. godine, uz starosne i prijevremeni umirovljenici dobili mogućnost rada do polovice radnog vremena. Tadašnji ministar Pavić predvidio je kako će nove mjere u samo godinu dana dovesti do brojke od oko 20.000 zaposlenih umirovljenika.

Do skoka broja zaposlenih umirovljenika je došlo, ali ne koliko je Pavić predvidio. Tako je krajem siječnja 2020. bilo zaposleno njih 12.037, a u veljači je taj broj narastao na rekordnih 12.524, da bi pojavom korone taj broj osjetno opao. Sljedeći mjesec, u ožujku ih je bilo zaposleno 11.904, dakle 600 umirovljenika je ostalo bez posla. Sindikat umirovljenika je zato u travnju zatražio od Ministarstva rada da omogući i zaposlenim umirovljenicima pravo na potporu u vrijeme ko-

rone, kako bi se očuvala njihova radna mjesta, no to se nije dogodilo.

Unatoč tomu, u travnju je broj zaposlenih umirovljenika ipak se malo oporavio i dosegao 12.010, da bi u svibnju taj broj narastao na 12.344 i približio se brojci od prije pandemije. Udjel zaposlenih umirovljenika u cijeloj populaciji umirovljenika je malo veći od jedan posto. Taj bi broj bio i veći kada bi se pravo na rad omogućilo i korisnicima obiteljskih mirovina, kao najsiromašnijoj skupini umirovljenika. Nepravda je napravljena i korisnicima najnižih mirovina, kojima se u slučaju zaposlenja usteže zakonski utvrđena najniža mirovina te se priznaje samo mirovina određena prema stažu i plaći. Umirovljeničke udruge te Pučka pravobraniteljica već dvije godine traže da se to izmijeni, ali ne nailaze na razumijevanje.

S druge strane, umirovljeni vojnici i policajci imaju dodatno proširena prava na rad, jer mogu birati hoće li raditi na pola radnog vremena uz isplatu cijele mirovine ili pak na cijelo radno vrijeme uz isplatu pola mirovine. Što reći, nego da je riječ o dvostrukim standardima i nepravdi prema primateljima obiteljske i najniže mirovine. Do kada?

Pandemija protiv žena?

Nije tajna kako koronavirus više ugrožava starije muškarce od žena iste dobne skupine, a k tome ih i gotovo duplo više umire od tog nepredvidivog virusa. Dakle, žene su otpornije na Covid-19 u zdravstvenom aspektu, ali nisu u ekonomskim i socijalnim posljedicama.

Neposredni pad gospodarskog razvoja u Europi vjerojatno će utjecati na šanse žena za zaposlenje više nego na muškarce, a glavni razlog su neravnoteža u zastupljenosti spolova na različitim poslovima u gospodarstvu. Očekuje se da muškarci rade u onim djelatnostima koje se smatraju ključnim ekonomskim aktivnostima, kao što su prijevoz, zaštitne službe (na primjer, rad na policiji), poljoprivreda, održavanje i popravci, dostava itd. pa su zaštićeniji od nezaposlenosti. Drugo, kriza Covida-19 pogodila je mnoge usluge koje uključuju česte kontakte s kupcima i klijentima, a za koje nije moguće raditi na daljinu, kao što su trgovina, zabava i kultura, usluge, socijalne i osobne usluge, ugostiteljstvo, putovanja i turizam - neki od sektora u kojima žene brojčano dominiraju.

Pad zaposlenosti

Prema podacima OECD-a iz lipnja 2020. došlo je do izrazitog pada zaposlenosti žena u zemljama članicama, a ova kriza, kao ni jedna druga prije, ima izraziti rodni aspekt i teške ekonomske posljedice po žene.

Eurofound je u travnju proveo istraživanje diljem EU-a kako bi otkrio kako se Europljani nose s radnim životom tijekom pandemije. Utvrdilo se kako puno radnika radi kod kuće, što nikada ranije nije bio slučaj. Također se pokazalo da prije krize više žena (64 posto) nego muškaraca (57 posto) nikada nije radilo od kuće, dok su se sada bolje prilagodile i kod kuće radi čak 39 posto žena u usporedbi s 35 posto muškaraca.

U skupini majki s djecom, čak ih je 46 posto zaposleno od kuće.

No, dok se prije pandemije povećanje broja žena koje rade kod kuće moglo prepoznati kao pozitivan tijek, odnosno kao dokaz da radno vrijeme postaje fleksibilnije, a ravnoteža između radnog i privatnog života se poboljšava, sada u vrijeme socijalne udaljenosti i zatvaranja se potvrđuje kako je povećan teret za mnoge zaposlene majke koje žongliraju poslom, školovanjem djece i brigom u kući, a sve to u istom džepu prostora i vremena.

Skrb je ženski posao

Iako se sve više priča o izjednačenju podjeli roditeljstva i kućanskih poslova među spolovima, briga je i dalje uglavnom ženski posao. Europska anketa o kvaliteti života iz 2016. (EQLS) utvrdila je, na primjer, da su žene u prosjeku brinule o svojoj djeci 39 sati tjedno, u odnosu na 21 sat koji provode muškarci. Žene su u prosjeku 17 sati tjedno posvećivale kuhanju i kućanskim poslovima, u usporedbi s 10 sati za muškarce. Danas se zbog pandemije i korone povećava udjel neplaćenog posla kod žena, a djeca koja nisu u dječjim ustanovama i školama, te stariji uzdržavani roditelji u kući, trebaju više skrbi. Tako se s pandemijom ženski neplaćeni rad povećava, što će svakako utjecati i na povećanje rodnog jaza u plaćama, a posljedično i u mirovinama.

Koncentracija aktivnosti u vlastitom domu također znači da je sukob obveza posla i obiteljskog života sigurno u porastu, pa je tako u travnju 2020. godine 13 posto muškaraca i 14 posto žena izjavilo da im je sve teže obavljati

radne zadatke, dok je anketom u 2015. godini zabilježeno samo četiri posto ispitanika koji su imali taj problem. Zbog pandemije i rada od kuće trećini žena teško je koncentrirati se na svoj rad, u odnosu na jednu šestinu muškaraca.

Manje žena

Kako je u Hrvatskoj? Analizom najnovijih statistika Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o registriranoj nezaposlenosti prema spolu, udjel žena u nezaposlenosti u pandemijskim mjesecima polako klizi na dolje. Krajem svibnja 2020. je bilo registrirano 157.839 nezaposlenih od čega 55,7 posto žena, a godinu ranije bilo je 116.466, od čega 55,2 posto žena.

Međutim, kad gledamo broj zaposlenih, tu je vidljiv postupni pad ženske zaposlenosti, od npr. 46,8 posto u travnju na 46,6 u svibnju 2020. Ako se takva tendencija nastavi, nastupit će vidljive posljedice. No, prema poznatoj činjenici da je daleko veći udjel žena u radu na crno, moguće je da će taj udjel i rasti, jer s nesigurnim gospodarstvom, poslodavci su manje skloni službeno zapošljavati radnike, osobito ne na neodređeno.

Pandemija je žene opet gurnula na trag prema obitelji, a takve su tendencije sve vidljivije i u nastupima desnijih stranaka, pa su posljedice po njihov položaj na tržištu rada predvidive.

Ova stranica objavljena je u okviru dvogodišnjeg europskog projekta „Jednaka prava - jednake plaće - jednake mirovine - Širenje opsega implementacije akcija i zakonskih standarda rodne ravnopravnosti s ciljem dostizanja rodne ravnopravnosti i sprječavanja siromaštva u Hrvatskoj“, (REC-RGEN-PENS-AG-2017-820696-GPPG), koji s partnerima i suradnicima provodi Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova.

This article was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020)

“The content of this article represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.”

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U SRPNJU 2020.

NOVOSTI U OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Dana 29. lipnja 2020. godine održana je redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku donosimo najvažnije sa sjednice.

Novi lijekovi na listama lijekova HZZO-a

U redovnoj su proceduri na liste lijekova HZZO-a stavljena dva nova lijeka: - lijek (doravirin+lamivudin+tenofovir dizoproksil), za liječenje HIV infekcija i

- lijek upadacitinib, za liječenje reumatskog artritisa.

Za lijek riluzol je izmijenjen režim propisivanja, odnosno lijek je prešao u receptni status te će osiguranim osobama HZZO-a s amiotrofičnom lateralnom sklerozom biti olakšana dostupnost ovog lijeka.

Dodatno su na liste lijekova HZZO-a stavljene nove generičke i kliničke paralele te novi oblici i/ili nova pakiranja već postojećih lijekova.

Stavljanjem novih lijekova te novih ge-

neričkih i kliničkih paralela na liste lijekova proširuje se spektar lijekova koje osigurane osobe HZZO-a mogu za svoje liječenje ostvariti na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Usklađivanje cijena lijekova

HZZO je uskladio cijene lijekova uvrštenih na liste lijekova koje su izračunate u postupku godišnjeg izračuna cijena. Snižene su cijene za ukupno 454 originalnih pakiranja lijekova, pri čemu su cijene snižene za 315 pakiranja lijekova sa osnovne liste lijekova.

Usklađivanjem cijena lijekova s dopunske liste lijekova sniženi su iznosi sudjelovanja u cijeni lijeka, koje plaćaju osigurane osobe, kod ukupno 131 pakiranja lijekova.

S dopunske liste lijekova premješteno je na osnovnu listu lijekova osam pakiranja lijekova te za iste osigurane osobe više nisu u obvezi sudjelovati u cijeni lijeka već ih u cijelosti ostvaruju na teret sredstava HZZO-a.

IZ SADRŽAJA:

- Novi lijekovi na listama HZZO-a
- Usklađivanje cijena lijekova

- Popuna Mreže javne zdravstvene službe nakon provedenog natječaja
- HZZO nastavlja financirati pripravnički staž zdravstvenih radnika

Suvremena pomagala koja koriste moderne tehnologije mogu na liste pomagala HZZO-a

Donošenjem Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o ortopedskim i drugim pomagalima i Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku stavljanja ortopedskih i drugih pomagala na osnovnu i dodatnu listu ortopedskih i drugih pomagala i određivanja cijena ortopedskih i drugih pomagala, omogućit će se stavljanje suvremenih pomagala, koja koriste moderne tehnologije, na liste pomagala HZZO-a čime će se ujedno osigurati veća mogućnost izbora i dostupnost pomagala osiguranim osobama HZZO-a.

Popuna Mreže javne zdravstvene službe nakon provedenog natječaja

Zbog potrebe popune Mreže javne zdravstvene službe, nakon provedenog natječaja koji je bio objavljen 8. lipnja 2020. godine, prihvaćeni su najpovoljniji ponuditelji za sklapanje ugovora o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja, za sklapanje ugovora o provođenju specijalističko-konzilijarne i dijagnostičke zdravstvene zaštite i fizikalne terapije u kući te za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Najpovoljniji ponuditelji su prihvaćeni za razdoblje do 31. prosinca 2020. godine.

U primarnoj zdravstvenoj zaštiti prihvaćena su tri ponuditelja u djelatnosti opće/obiteljske medicine, 13 ponuditelja u djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite te 17 ponuditelja u djelatnosti zdravstvene njege u kući.

U izvanbolničkoj specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti prihvaćena je jedna specijalistička ordinacija dentalne medicine (ortodoncija), jedna specijalistička ordinacija za oralnu kirurgiju te jedna ordinacija iz djelatnosti oftamologije.

U djelatnosti fizikalne terapije u kući prihvaćen je jedan ponuditelj.

U djelatnosti specifične zdravstvene za-

štite iz obveznog zdravstvenog osiguranja prihvaćen je jedan ponuditelj.

HZZO nastavlja financirati pripravnički staž zdravstvenih radnika

HZZO nastavlja financiranje rada pripravnika – doktora medicine za koje će se financirati pripravnički staž osnovom prvog dijela Otvorenog javnog natječaja iz 2020. godine.

Svi pristigli zahtjevi zadovoljavaju formalne uvjete te je u prijedlogu Liste prvenstva pripravnika uvršteno dva kandidata doktora medicine.

Nakon provedenog natječaja, ugovorna zdravstvena ustanova će sklopiti ugovore o radu s odabranim kandidatima, na osnovi kojih će HZZO u najkraćem roku sklopiti ugovore o financiranju pripravničkog staža s ugovornom zdravstvenom ustanovom.

Plaćanje zdravstvene zaštite ugovornim partnerima za vrijeme trajanja epidemije COVID-19

HZZO je i za mjesec svibanj osigurao sredstva za plaćanje zdravstvene zaštite ugovornim partnerima na posebno utvrđen način za vrijeme trajanja epidemije bolesti COVID-19.

Naime, Odlukom o načinu plaćanja ugovornih partnera HZZO-a za vrijeme trajanja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, koju je Upravo vijeće HZZO-a donijelo na sjednici održanoj u mjesecu travnju 2020. godine, utvrđen je način plaćanja ugovornim partnerima na primarnoj razini zdravstvene zaštite (PZZ) kao i ugovornim partnerima u izvanbolničkoj specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti (SKZZ), uvažavajući organizaciju rada prilagođenu posebnim uvjetima tijekom trajanja epidemije, potrebu osiguranja održivosti i kontinuiteta pružanja zdravstvene zaštite te funkcionalnost zdravstvenog sustava Republike Hrvatske u cjelini.

Izmjenom navedene Odluke njezina primjena produžena je i na mjesec svibanj 2020. godine.

Korištenje zdravstvene zaštite uzrokovane virusom COVID-19 osiguranih osoba država članica Europske unije, Europskog ekonomskog prostora te Švicarske u drugoj državi članici

Kod zdravstvene zaštite vezane uz liječenje bolesti uzrokovane virusom COVID-19 ne postoje posebna pravila, nego se primjenjuju uobičajena pravila europskih propisa koja se odnose na korištenje nužne, odnosno neodgodive zdravstvene zaštite u drugoj državi članici.

Tako osigurane osobe s Europskom karticom zdravstvenog osiguranja iz drugih država članica Europske unije (EU), Europskog ekonomskog prostora (EEP – Lihtenštajn, Norveška i Island) te Švicarske, koje za vrijeme privremenog boravka u Republici Hrvatskoj, obole od koronavirusa imaju pravo koristiti svu nužnu, odnosno neodgodivu zdravstvenu zaštitu u Republici Hrvatskoj koja je potrebna vezano uz liječenje navedene bolesti, pokrivenu obveznim zdravstvenim osiguranjem, od bolničkog liječenja do potrebe sanitetskog prijevoza. Ne postoje posebni uvjeti koji pri tome trebaju biti ispunjeni, nego će navedene osigurane osobe zdravstvenu zaštitu koristiti na jednak način i pod istim uvjetima kao i hrvatske osigurane osobe. Sukladno EU propisima o eventualnoj potrebi povratka pacijenta iz Hrvatske tijekom liječenja može odlučiti samo nadležno zdravstveno osiguranje, koje ako ocijeni potrebnim sanitetski prijevoz i organizira.

Svi pružatelji zdravstvene zaštite koji imaju ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje (HZZO) jasno su označeni na ljepnicom na ulazu, na kojoj je označena i Europska kartica zdravstvenog osiguranja, a u slučaju potrebe za dodatnim informacijama osigurane osobe se mogu obratiti na e-mail Nacionalne kontaktne točke za prekograničnu zdravstvenu zaštitu ncp-croatia@hzzo.hr.

hr. Pri korištenju zdravstvene zaštite vezane uz Covid-19 dužni su se, na isti način kao i osigurane osobe HZZO-a, pridržavati svih mjera propisanih od strane Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i drugih nadležnih institucija, o čemu korisne informacije na engleskom jeziku mogu pronaći i na web stranici www.koronavirus.hr.

Takvu zdravstvenu zaštitu inozemne osigurane osobe koristit će na teret svog inozemnog zdravstvenog osiguranja, a temeljem Europske kartice zdravstvenog osiguranja ili zamjenskog Certifikata koji im je izdao njihov osiguratelj. Troškove tako korištene zdravstvene zaštite našoj će zdravstvenoj ustanovi podmiriti HZZO koji će potom iste troškove refundirati od inozemnog osiguratelja strane osigurane osobe.

Na jednak način, osigurane osobe HZZO-a, koje za vrijeme privremenog boravka u drugoj državi članici EU/EEP/Švicarskoj, obole od koronavirusa, imaju pravo na svu nužnu, odnosno neodgodivu zdravstvenu zaštitu u državi u kojoj su se zatekle, a vezano uz liječenje iste bolesti. Takvu zdravstvenu zaštitu koristit će na teret HZZO-a, a temeljem Europske kartice zdravstvenog osiguranja ili zamjenskog Certifikata koje im je izdao HZZO.

Niti u slučaju liječenja naših osiguranih osoba u drugoj državi članici nisu propisani posebni uvjeti, nego će naše osigurane osobe zdravstvenu zaštitu koristiti na jednak način i pod istim uvjetima kao i osigurane osobe države privremenog boravka.

Nastale troškove će inozemnoj zdravstvenoj ustanovi podmiriti inozemni osiguratelj koji će, potom, iste troškove refundirati od HZZO-a.

- Korisne informacije na engleskom jeziku za strance na web stranici www.koronavirus.hr

- Hrvati u EU/EEP/Švicarskoj imaju pravo na zdravstvenu zaštitu na teret HZZO-a

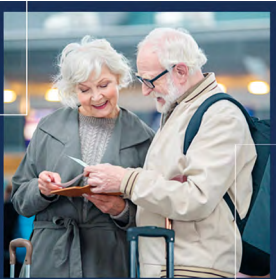
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.
Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med. spec., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI
za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Što donosi Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe

U skladu sa Strategijom socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj, donesen je Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe koji je objavljen u Narodnim novinama, broj: 62/20 od 27. svibnja 2020., a stupa na snagu 1. siječnja 2021.

Pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe može ostvariti hrvatski državljanin s navršених 65 godina života koji je neposredno prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava imao prebivalište na području Republike Hrvatske u neprekidnom trajanju od 20 godina.

Uz starosnu dob i prebivalište kao osnovne uvjete, ovim su Zakonom propisani i **ostali uvjeti koje podnositelj zahtjeva mora ispunjavati** kako bi ostvario pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe:

- ne može biti korisnik mirovine niti osiguranik u obveznom mirovinskom osiguranju,
- prihod korisnika ili članova kućanstva ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne smije prelaziti iznos nacionalne naknade za starije osobe,
- ne može biti i korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu prema propisima o socijalnoj skrbi
- ne može imati i priznato pravo na uslugu smještaja prema propisima o socijalnoj skrbi,
- ne može biti i primatelj uzdržavanja na temelju ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju.

Iznimno, korisnik prava na mirovinu može ostvariti pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe pod uvjetom da se na zahtjev korisnika te mirovine obustavi njena isplata. Isto tako, korisnik prava na zajamčenu minimalnu naknadu osvarenu prema propisima o socijalnoj skrbi može ostvariti pravo na nacionalnu naknadu za starije osobe pod uvjetom da se na osobni zahtjev korisnika utvrdi prestanak prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

Postupak se pokreće zahtjevom koji se podnosi područnoj ustrojstvenoj jedinici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje nadležnoj prema prebivalištu podnositelja zahtjeva.

Nacionalna naknada za starije osobe od 1. siječnja 2021., kada Zakon stupa na snagu, **iznosi 800,00 kuna mjesečno.**

Usklađuje se jedanput godišnje, počevši od 1. siječnja 2022. prema stopi promjene indeksa potrošačkih cijena iz prethodne godine u odnosu na godinu koja joj prethodi, u skladu s podacima Državnog zavoda za statistiku.

Odluku o usklađivanju donosi Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Omogućeno podnošenje e-Zahtjeva za doplatku za djecu, do kraja godine e-Zahtjev za mirovinu

Od 3. srpnja 2020., dostupna je nova e-usluga HZMO-a pod nazivom e-Zahtjev za ostvarivanje prava na doplatku za djecu, koja građanima omogućava predaju zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatku za djecu putem sustava e-Građani. Potencijalni i trenutni korisnici e-Zahtjevu mogu pristupiti koristeći se vjerodajnicama sigurnosne razine 3, kao što je m/Token ili korištenje pristupnih podataka Internet bankarstva, uključених u sustav e-Građani.

Ovo je prva e-usluga HZMO-a u 2020. godini, a sljedeća predviđena usluga putem sustava e-Građani je podnošenje e-Zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, koja se očekuje do kraja godine.

U sklopu sustava e-Građani korisnicima trenutno su dostupne sljedeće **elektroničke usluge HZMO-a:**

- elektronički zapis o radnom pravnom statusu,
- informativni izračun mirovine,
- uvid u podatke o prijavama na osiguranje i odjavama s osiguranja,
- uvid u podatke o stažu, plaći i osnovici koje je za pojedine godine prijavio poslodavac,
- uvid u podatke o drugom dohotku na koji se plaća doprinos za mirovinsko osiguranje,
- e-potvrde iz mirovinskog sustava (Potvrda o stažu i plaći,
- Obavijest o ostvarenom drugom dohotku i Potvrda o korištenju prava iz mirovinskog osiguranja),
- Kalkulator doplatka za djecu, dostava obavijesti u Osobni korisnički pretinac te
- uvid u podatke o školovanju radi ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu.

Za obnovu zgrade HZMO-a i HZZO-a u Osijeku 5 milijuna kuna iz EU fondova

Završena je prva faza cjelovite obnove zgrade Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u Osijeku, izgrađene 1969. godine i znatno oštećene u Domovinskom ratu, nakon koje slijedi faza unutarnjeg uređenja. U energetska obnovu zgrade uloženo je 8,3 milijuna kuna, od čega pet milijuna kuna iz EU fondova.

Ravnatelj HZMO-a **Ivan Serdar** nazvao je ovaj projekt primjerom uspješne suradnje javnih ustanova na lokalnoj, županijskoj i nacionalnoj razini u korištenju novca iz EU fondova. Istaknuo je kako će se završetkom prve faze smanjiti potrošnja energije u zgradama javnog sektora, povećati kvaliteta poslovanja i olakšati pristup osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću. Također, rekao je kako HZMO koristi sredstva iz EU fondova u cilju modernizacije i digitalizacije poslovanja, a provodi se nekoliko projekata, vrijednih 190 milijuna kuna, od čega je 85% iz Europskoga socijalnog fonda. Predstojnica Područne službe HZMO-a u Osijeku **Biljana Tuševski** istaknula je kako je ovo prvi projekt energetske obnove nekog objekta HZMO-a i HZZO-a u Hrvatskoj, a obuhvaća radove na pročelju zgrade, koji će omogućiti znatniju uštedu energije, uređenje krova te ugradnju dvaju dizala, od kojih je jedno prilagođeno osobama s invaliditetom.

KORISNICI MIROVINA - isplata u lipnju 2020.

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječne svote mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	499 963	2.732,56 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	34 615	3.663,63 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO-a	84 218	2.409,00 kn
Prijevremena starosna mirovina	201 323	2.623,55 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	327	2.863,74 kn
Invalidska mirovina	110 631	2.056,39 kn
Obiteljska mirovina	218 892	2.063,07 kn
UKUPNO - ZOMO	1 149 969	2.525,36 kn

Korisnici koji su u 2020. godini prvi put ostvarili pravo na mirovinu - ZOMO	Broj korisnika	Prosječna netomirovina
Starosna mirovina	9 298	2.535,29 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	2 633	3.384,57 kn
Prijevremena starosna mirovina	2 993	2.775,28 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	12	2.716,78 kn
Invalidska mirovina	895	1.946,58 kn
Obiteljska mirovina	3 991	2.124,30 kn
UKUPNO	15 170	2.575,12 kn

Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	104 105	3.855,64 kn
Prosječna ukupna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	198 632	3.532,28 kn
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO	262 465	1.692,62 kn
Korisnici najviše mirovine prema Zakonu o najvišoj mirovini	1 762	7.144,97 kn

Ukupan broj osiguranika	1 523 653
Ukupan broj korisnika mirovine	1 243 621
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1:1,23
Prosječna netoplaća u Republici Hrvatskoj za travanj 2020.	6.622,00 kn
Udio prosječne starosne mirovine za 40 i više godina mirovinskog staža prema ZOMO-u u prosječnoj netoplaći u Republici Hrvatskoj za travanj 2020.	58,22%
Korisnici mirovina - muškarci (46,08%)	573 062
Korisnici mirovina - žene (53,92%)	670 559
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	31 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	72 godina
Prosječan mirovinski staž za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2020. godini - ZOMO	31 godina
Prosječna dob za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2020. godini - ZOMO	64 godine

ĐAKOVO: Kobno neznanje

Neupućenost starijih osoba koje nisu svjesne da potpisavši dosmrtno uzdržavanje trenutno ostaju bez imovine taj institut čini izuzetno podložnim zloupotrebama. Uzmemo li u obzir da je riječ o populaciji od oko 800 tisuća hrvatskih građana, kao i to da je u Hrvatskoj 28,6 posto starijih od 65 u riziku od siromaštva, dok ih je u zemljama EU u tom riziku skoro upola manje, važno je podići razinu svijesti o ovom pitanju. Zato je to pitanje od osobite važnosti.

U sklopu projekta „Umrežavanje pravde za starije osobe“, u suradnji s Ministarstvom demografije, obitelji, mladih i socijalne politike, pravni savjetnici Sindikata umirovljenika Hrvatske održali su radionicu u Đakovu 9. lipnja 2020. godine s ciljem edukacije umirovljenika i starijih osoba o njihovim pravima, osobito o opasnostima koje sa sobom povlače ugovori o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju te o mogućim alternativama. Lokalni organizator je bila Podružnica SUH-a Đakovo, a predavači i medijatori pravnici Anto Kuprešak i Sunčica Polovina Jurca.

Radionica je bila interaktivna, pri čemu je održana prezentacija s odabranim slučajevima koji su ilustrirali štetnost potpisivanja ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju. Okupilo se dvadesetak umirovljenika i starijih osoba koji su došli čuti i informirati se o opasnostima potpisivanja takvih ugovora. Pravni savjetnik Anto Kuprešak je otvorio predavanje objašnjavajući razliku između doživotnog i dosmrtnog uzdržavanja te koje opasnosti postoje kod sklapanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju i zašto SUH ne preporučuje sklapanje navedenog ugovora. Sunčica Polovina Jurca je prezentirala par slučajeva gdje su osobe bile oštećene nakon potpisivanja navedenih ugovora, jer davaoci uzdržavanja nisu

ispunjavali svoje obveze prema primaocima uzdržavanja.

Nakon izlagačkog dijela povela se duga rasprava uz brojna pitanja vezano za ugovore, pri čemu je bilo vidljivo da ljudi nedovoljno poznaju razliku između navedenih ugovora, što se poklapa s izvješćem Pučke pravobraniteljice iz 2019. godine u kojem se navodi da samo tri četvrtine starije populacije razlikuje ugovore o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju. Kuprešak je odgovarao na brojna pitanja posebice kako urediti imovinskopravne odnose za života, a da se istodobno osigura dobra kvaliteta usluge uzdržavanja.

Sudionici su bili vrlo zadovoljni radionicom i odlično su je ocijenili u evaluacijskom upitniku, što ukazuje da je ova tematika zanimljiva i korisna umirovljenicima i starijim osobama.

MEDULIN: Petica za radionicu

UVinkuranu kraj Medulina je u organizaciji Podružnice SUH-a Medulin 24. lipnja 2020. održana radionica o opasnostima potpisivanja ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju te postojećim alternativama, a u okviru projekta „Umrežavanje pravde za starije osobe“, u suradnji s Ministarstvom demografije, obitelji, mladih i socijalne politike.

Interaktivnu radionicu su vodili pravnici Anto Kuprešak i Sunčica Polovina Jurca iz Pravnog savjetovališta SUH-a u Zagrebu, a sudjelovalo je tridesetak umirovljenika i starijih osoba. Anto Kuprešak je odgovarao na brojna pitanja, posebice kako urediti imovinskopravne odnose za života, a da se istodobno osigura dobra kvaliteta usluge uzdržavanja.

Prisutne su zanimalo alternative ugovorima o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju – kao što su npr. kupoprodajni i darovni ugovori s pravom plodouživanja te kako se isti sklapaju. Očekivano, većina sudionika nije razlikovala ugovore o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju, iako su neki od njih i sami potpisali ugovor sličnog sadržaja, obično u okviru obitelji.

Posebno im je bilo zanimljivo saznati preporuku da se u ugovore o doživotnom uzdržavanju unesu detaljne obveze na strani uzdržavatelja. Pravnici su prezentirali i desetak slučajeva iz pravne prakse iz kojih je vidljiva opasnost sklapanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, gdje su katkad starije osobe završile i na ulici. Nerijetko je ishod nedovoljna i neadekvatna skrb o uzdržavanoj osobi, kao i male šanse za raskid takvih ugovora. Upozoreni su i da paze kako ne bi s vlasnicima obiteljskih i privatnih domova potpisali takve

ugovore, jer je bilo dosta primjera s lošim ishodima.

Također ih je zanimalo pitanje oporučnog raspolaganja imovinom, te koji su načini sastavljanja oporuke, što im je detaljno objašnjeno. Posebno su željeli znati koja je razlika između vlastoručne i javne oporuke, kao i gdje deponirati oporuku, za što su dobili savjet da je to najpouzdanije učiniti pri sudu. Bilo je i interesa za opća pravna pitanja npr. vezano uz izbore, a zbog promjene prebivališta, što je logično s obzirom na skore parlamentarne izbore. Sudionici su pozdravili održavanje takvih radionica i visoko ocijenili prezentirane im sadržaje.

Masovno lešinarenje staraca u Hrvatskoj

Potpisivanje ugovora o doživotnom, a pogotovo o dosmrtnom uzdržavanju, nažalost često završi loše po stariju osobu koja potpisuje te ugovore. Hrvatski starci i starice za koje se nitko nema ili ne želi brinuti, a nemaju dovoljno sredstava za život, jednostavno su primorani od nekoga potražiti pomoć, no ta druga strana nerijetko ne ispuni ono što se ugovorom obvezala. Događa se, tako, da nakon potpisivanja ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, automatski ostanu bez svoje imovine, nekretnine, a zauzvrat ne dobiju potrebnu skrb, a neki doslovno završe i na ulici.

Ne zbog reklame predatorima, već zbog istrage i ukazivanja na opasnosti koje nude brojni skrbnici, odlučili smo malo pročešljati hrvatske oglasnike i društvene mreže i na kraju smo se zapanili velikim brojem oglasa koje nude skrb u zamjenu za nekretninu.

Stan u Zagrebu ili na moru

„Gospođa, 52 godine, pruža doživotnu skrb osobi starije životne dobi, po mogućnosti ženskoj osobi s područja Zagreba u zamjenu za nekretninu u Zagrebu ili na moru. Ukoliko se nema tko za Vas brinuti, a želite ostati u svom domu, slobodno mi se javite. Skrb bi se odnosila na sve što Vam je potrebno u svakodnevnom životu, od prehrane, održavanje higijene, vožnje liječniku do druženja. Slobodno se javite bez ustručavanja za bilo kakva pitanja“, stoji u jednom takvom oglasu gospođe iz Zagreba koja cilja na stan u Zagrebu ili na moru, po svemu sudeći odmah, odnosno potpisivanjem ugovora o dosmrtnom uzdržavanju.

Jedan bračni par iz Slavonskog broda traži stariju gospođu/gospodina kome je potrebna njega i doživotna skrb u zamjenu za nekretninu, dodajući kako imaju dugogodišnje iskustvo u njezi starijih osoba. Možemo zamisliti koliko su ti predatori već „zaradili“ stanova i kuća! Na istom tragu je i bračni par iz okolice Đurđevca, koji traži stariju žensku osobu za koju bi se također skrbili doživotno u zamjenu za nekretninu.

Nuđenjem skrbi u zamjenu za nekretninu neki možda doista žele riješiti stambeno pitanje, poput mladog, visokoobrazovanog bračnog para iz Varaždina, koji traži stariju osobu o kojoj bi se brinuli, a zauzvrat traže ni više ni manje nego kuću, i to potpisivanjem ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, kojim bi imo-

vina odmah prešla na njihovo ime. No, da li bi taj par doista ispunjavao svoje obveze ili ne, ili je možda riječ o lešinarijama kojima je to samo biznis, ostaje pitanje. U svakom slučaju, riječ je o prevelikom riziku za stranu koja traži skrb.

Sindikata umirovljenika Hrvatske stoga je više puta od Ministarstva pravosuđa zatražio da se ukinu ugovori o dosmrtnom uzdržavanju, no svaki put smo odbijeni.

Samo ozbiljne ponude

Ne oglašavaju se samo oni koji nude usluge skrbi, već i starije osobe koje traže skrb. Tako jedan 70-godišnji muškarac iz Kloštar Ivanića pored Ivanić Grada traži žensku osobu, vitalnu, za skrb u zamjenu za nekretninu. Drugi umirovljenik je pak napisao da traži žensku osobu koja bi ga doživotno uzdržavala, uz napomenu „samo ozbiljne ponude“.

Traženje ili nuđenje skrbi u zamjenu za nekretninu ne odvija se samo preko oglasnika, već i društvenih mreža. Tako na Facebooku postoji stranica „Dohrana Uzdržavanje Starijih Osoba U Zamjenu Za Nekretninu“. Odmah na vrhu te stranice stoji sljedeća, pomalo bizarna poruka administratora: „Tražite osobu koju bi uzdržavali ili dohраниli u zamjenu za prijepis nekretnine, napišite oglas i ako je prihvatljivog sadržaja bit će objavljen. Izbjegavajte pojam „stariju osobu“ u svim varijacijama jer ružno zvuči, a neke stvari se podrazumijevaju.“

Za oko nam je zapela objava jednog para koji skrb u zamjenu za nekretninu

nude jer je njihova nekretnina stradala u potresu. „Par (ona 57 i on 63 god), oboje izrazito vedre naravi, oštećeni zagrebačkim potresom, na novom početku života, traže slobodnu osobu s neopterećenom nekretninom na zagrebačkom području, kojoj je potrebna redovita i svakodnevna životna briga, topla riječ ili osmijeh. Nudimo skrb kako se dogovorimo. Ako ste usamljena osoba i nesigurna u sutrašnjicu i ako ste se prepoznali u našem kratkom oglasu, javite nam se. Odgovorit ćemo na svaku dobronamjernu poruku, a neozbiljne i neprimjerene ćemo zanemariti“, stoji u njihovoj objavi.

Sve sami dobri ljudi?!

Zanimljiva je i objava jednog 53-godišnjaka koji se predstavio kao umirovljenik, invalid i branitelj, koji kaže, nije imao sreće u životu, a doplaćivao bi starijoj osobi dom u zamjenu za nekretninu. Kaže kako je savjestan, odgovoran, odrastao bez roditelja te da je dobar čovjek.

Pregledavajući oglase i objave došli smo do zaključka da skrb u zamjenu za nekretnine najviše nude obitelji s djetetom, što se na prvu možda čini i logično jer obitelji na taj način žele riješiti svoje stambeno pitanje. No, ostaje pitanje što se doista krije iza takvih oglasa, odnosno je li riječ o osobama koje su toliko proračunate da pišu primamljive oglase, u kojima sebe prikazuju u lijepom svjetlu, a zapravo su varalice, predatori koji se na sve načine žele dočepati nekretnina starijih osoba.

Igor Knežević

Maraton po OPG-ovima

Članovi dugoselske podružnice konačno su malo prodisali nakon popuštanja kriznih mjera zbog pandemije te su 21. lipnja otišli na dvodnevni izlet u Baranju. Njih 30 uživali su u prekrasnim prizorima Kopačkog rita, razgledavajući taj park prirode brodom. Posjetili su i poznati, prelijepi dvorac Tikveš, no zbog restauriranja nije im bio dopušten ulazak. U dva dana obišli su čak osam baranjskih OPG-ova gdje su uživali u domaćim vinima, kulenima i kobasicama. Članovi su bili toliko oduševljeni izletom da su kazali kako nikad u životu nisu bili na ljepšem.

Treba spomenuti i lijepu aktivnost u samom Dugom selu, kada su predsjednik podružnice Milivoj Marić i član Alojz Ivanišević kupili sadnice za cvijeće te zajedno s aktivisticama podružnice posadili ga uz ograđeni zeleni dio uz cestu u blizini podružnice.

Milivoj Marić

PULA Sastanak s talijanskim prijateljima

Na inicijativu kolega iz SPI CGIL-a Danila Toccanea i Ezia Medeota održan je u Puli 23. lipnja susret s predsjednikom Županijskog povjereništva SUH-a Istarske županije Vladimirom Buršićem. Tema razgovora bila je nastavak međusobnih aktivnosti nakon zastoja zbog korona pandemije. S Danilom i Eziom istarski SUH-ovci već godinama surađuju, još od vremena kada su bili zaduženi za inozemne odnose ispred svog regionalnog sindikata za Veneto i Furlaniju i Julijsku krajinu.

Dogovoreno je da se planirani tradici-

onalni susret - konferencija bratimljenih organizacija sindikata SUH-a iz Istarske županije i SPI CGIL iz regija Veneto i Furlanije i Julijske krajine o aktualnoj društvenoj situaciji, ne održi ove, veće sljedeće godine, nakon završetka svih izbornih skupština ograna i podružnica/udruga, županijskog povjereništva, regija i SUH-a u cjelini. Isto tako bilo je govora i o nastavku suradnje bratimljenih podružnica SUH-a iz Istarske županije i SPI-a, a posebno prilikom održavanja izbornih skupština naših podružnica.

Također je dogovoreno da se početkom

srpnja na istu temu održi susret nacionalnih tajnika SPI-a Danila i Ezia s predsjednikom SUH-a Jasnom Petrović i potpredsjednikom Vladimirom Buršićem zaduženim ispred SUH-a za odnose s inozemstvom, nastavak planiranih aktivnosti, koje su nažalost morale biti prekinute, kao što su međusobni susreti bratimljenih podružnica SUH-a Regije Zapad i Regije Jug i podružnica SPI-a iz regija Veneto, Furlanije i Julijske krajine, Marke i Apulije, nastavak proširenja bratimljenja naših podružnica Zagreba i zagrebačkog prstena i drugo.

Vladimir Buršić

TROGIR

Na Oliverovom grobu

Dana 1. lipnja 2020. održana je elektronska izvještajno-izborna skupština podružnice SUH-a Trogir. Odmah na početku minutom šutnje odana je počast svim članovima podružnice koji su preminuli između dvije skupštine. Ivan Bakica ponovno je izabran za predsjednika podružnice, potpredsjednici su Vesla Guina i Tonči Barada, tajnik je Ivica Bašić, a blagajnica Nada Medić.

Članovi podružnice zaputili su se 28. lipnja na izlet na Korčulu. Nakon razgledanja grada Korčule, i ručka u Blatu, vrhunac izleta bio je odlazak u Vela Luku i posjet grobu pjevačke legende Oliveru Dragojeviću. Došavši pred grob neki su pustili suzu, a neki potihom zapjevali pjesmu Moj galebe. Na grobu je ostavljen prelijepi buket ružica koje je aranžirala jedna od članica te traka na kojoj piše: „Oliveru, voljenom i nezaboravljenom – Sindikat umirovljenika, podružnica Trogir“. Izlet je bio pun pogodak, kojeg će se svi članovi još dugo sjećati.

Vesla Guina

IN MEMORIAM Preminuo Silvestar Čar

Dana 12. lipnja 2020. zauvijek nas je napustio Silvo - Silvestar Čar osnivač Podružnice SUH-a Đakovo još 1993. godine.

Inače, učitelj tjelesnog odgoja po profesiji, dugo je godina bio najaktivniji član - predvodnik i inicijator svih aktivnosti u gradu vezanih uvijek za boljitak umirovljenika Đakova i Đakovštine. Uvijek neumoran, sudjelovao je i nakon prestanka predsjedanja đakovačkom podružnicom SUH-a u radu Predsjedništva i raznim aktivnostima. Dobitnik je raznih priznanja podružnice, škole u kojoj je radio (OŠ I.G. Kovačić Đakovo), kao i Zahvalnice Središnjice SUH-a Zagreb kao osnivač Podružnice u Đakovu.

Do zadnjeg trena družio se s članovima podružnice i umirovljenicima Đakova i Đakovštine, sudjelovao u prosvjedima protiv siromaštva umirovljenika u Osijeku, potpisivanju raznih peticija za što bolji život umirovljenika. Uvijek je bio drag i omiljen član na zabavama, druženjima, natjecanjima umirovljenika. Zadnja aktivnost bila mu je sudjelovanje, zajedno sa suprugom, na radionici Pravnog savjetovališta SUH-a iz središnjice iz Zagreba, koja je održana u Đakovu 9. lipnja 2020. s temom o dosmrtnom i doživotnom uzdržavanju starijih osoba. Preminuo je samo tri dana kasnije.

Nedostajat će svim SUH-ovcima, supruzi, djeci, unucima, poznanicima, kolegama učiteljima i prijateljima. Počivao u miru.

Željko Danijel Kovač

DONJI MIHOLJAC

aktivnosti

Sport u prvom planu

pa su osigurali sredstva za dezinfekciju ruku, a maske i rukavice je nosio tko je htio.

Za ručak je skuhan čobanac s različitim vrstama

mesa. Članice podružnice na licu mjesta su pekle lepinje, a poslije ručka su svima posluženi kolači koje su one također pripremle. Na završetku druženja podijeljene su diplome osvajačima prva tri mjesta u svakoj disciplini. Vrijeme je bilo odlično, a provod još i bolji te se svi nadaju da će se, usprkos koroni, ovakva druženja nastaviti. Treba istaknuti i sponzora susreta, pekarsku

industriju Manu iz Donjeg Miholjca, koja je donirala peciva i kroasane, pa su svi na početku druženja imali i lijep doručak.

Kad je riječ o radu podružnice, uredovno vrijeme je svakog ponedjeljka, utorka i četvrtka od 9 do 12 sati, no članovi se sastaju i svakog radnog dana u poslijepodnevnom satima, bilo da igraju šah, pikado, belot, rade ručne radove ili odlaze zajedno u šetnje sa štapovima (nordijsko hodanje). Planiran je i odlazak na more od 26. kolovoza do 9. rujna, no to će ovisiti o daljnjem razvoju situacije s koronavirusom.

Zlatko Risek

SUH-ova podružnica iz Donjeg Miholjca organizirala je 25. lipnja 2020. redovno sportsko natjecanje na izletištu Stara Drava. Okupilo se čak 75 članova i članica koji su se natjecali u pikadu, belotu, igranju šaha, bacanju karike na postavljeni cilj te nošenju jaja u žlici, disciplini koja je pobrala najviše simpatija i izazvala salve smijeha. Nije se zaboravilo na opasnost od korone,

ĐAKOVO

Pjesma i ples uz jezero

U subotu 20. lipnja 2020. čak sedamdesetak umirovljenika, članova i prijatelja SUH-ove podružnice u Đakovu okupilo se na druženju u kampu Borovik, pored istoimenog jezera. Bilo je to prvo pravo druženje članova nakon korona pauze, što se i osjetilo, jer se na licima okupljenih mogla vidjeti opuštenost i radost. Penzići su konačno malo otpustili kočnice, te su se jako dobro zabavili.

Uz odlično jelo i glazbu, uživalo se i u šetnjama pored prekrasnog jezera, a svi problemi i opterećenja kao da su

na neko vrijeme nestali. Ipak, korona i dalje bitno narušava kvalitetu života đakovačkih SUH-ovaca pa je tako donesena odluka da se odustaje od organiziranja ljetovanja u ovoj godini. Čelnici podružnice poručuju članovima da ostanu doma, pridržavaju se uputa Stožera i čekaju neko bolje vrijeme.

Željko Danijel Kovač

DUBROVNIK

Nova predsjednica

Podružnica SUH-a Dubrovnik 25. lipnja održala je izbornu i izvještajnu Skupštinu na kojoj se okupilo tridesetak članova. Nakon uvodnog pozdrava v.d. predsjednika Podružnice Josipa Zednička intonirana je himna te minutom šutnje odana počast članovima umrlim između dvije Skupštine te braniteljima poginulim u Domovinskom ratu. Nakon prihvaćanja financijskog izvješća i izvješća Nadzornog odbora izabrano je novo vodstvo Podružnice.

Josipa Zednička na mjestu predsjednika zamijenila je Ružica Mišković, a izabrano je i osam članova predsjedništva te tri člana Nadzornog odbora.

Josip Zedniček

RUGVICA Novo, staro vodstvo

Podružnica SUH-a Rugvica održala je 27. lipnja 2020. izvještajno-izbornu Skupštinu, prvu nakon osnivanja podružnice u veljači 2019. godine, na kojoj su sudjelovala 42 člana podružnice te gosti – načelnik Mato Čičak sa zamjenikom Nenadom Jakšićem, predstavnici SUH-a, Biserka Budigam i Ante Kuprešak te gosti iz općinskih udruga. Izabrano je isto vodstvo kao i u prošlom mandatu, predsjednik je Stjepan Sekulić, zamjenik Josip Ivatek, blagajnica Marija Vražić te tajnica Katica Antoljak. Skupština je protekla u ugodnom ambijentu, uz dobru zakusku, piće i glazbu.

Predsjednik Stjepan Sekulić

podnio je poduže izvješće o radu udruge za proteklu godinu, istaknuvši da se sedamdesetak članova SUH-a Rugvica od samog osnivanja aktivno uključilo u sva društvena događanja i brojne manifestacije koje su u tom razdoblju održane u Rugvici te ostavilo neizbrisiv trag svojim doprinosom. Rad Podružnice posebno je pohvalio načelnik Čičak koji je obećao značajnu potporu, koja će u ovoj godini iznositi najmanje 30.000 kuna. Čičak je za svoj doprinos radu udruge, na Skupštini, dobio i posebno priznanje koje mu je uručio Stjepan Sekulić.

Stjepan Sekulić

PEŠČENICA Uštipci na Trgu

U prostorijama Zbora udruga hrvatskih ratnih veterana na zagrebačkom Trgu bana Jelačića, 35 članica i članova podružnice SUH-a Peščenica 20. lipnja 2020. sudjelovalo je na plesnjaku. Organizacija je bila na vrhunskom nivou, a pazilo se i na mjere zaštite pa su svi pri ulasku morali dezinficirati ruke. Svirala je živa glazba i svi su se odlično proveli. A dodatni plus zabavi odvijao se ispred prostorija na terasi, gdje su se pekli uštipci, kojima su se svi na kraju počastili.

Razlog zašto se plesnjak održao kod ratnih veterana je što je strop u prostorijama podružnice nastradao u potresu i čeka se njegova sanacija. Ljetna sezona kupanja je počela, pa je tako 45 članova već 2. srpnja otišlo u Novi vinodolski na jednodnevni izlet, gdje su uživali u morskim radostima. Ako će mjere dozvoljavati, članovi će svakog četvrtka u srpnju i kolovozu ići na takve jednodnevne izlete.

Mirjana Novačić

SPLIT Izleti za dušu

Čak 50 članova splitske podružnice otišlo je 6. lipnja 2020. na jednodnevni izlet u Šibenik i okolicu. Prvo su posjetili tvrđavu sv. Nikole na ulazu u kanal sv. Ante u Šibeniku, koja je jedinstvena renesansna građevina, a nakon toga i špilju sv. Ante što je bio očaravajući prizor. Prema izlazu iz kanala strme stijene prelaze u lijepe uvale. Zbog sigurnosti članova nisu se penjali na vidikovac, iako se s njega pruža pogled na grad Šibenik, cijeli kanal i naselje Zablaće koje su također posjetili. Pomalo umorni završili su u Brodarici u restoranu Jadran, gdje je bio organiziran ručak. Uz bogato jelo, pjesmu i ples članovi su se izvrsno zabavili.

Grupa od 48 članova otišla je 22. lipnja na izlet na izvor rijeke Rude kod Sinja, gdje su uživali u prekrasnim prizorima malene, ali moćne rijeke, koja nudi i savršeno mjesto za piknik. Nakon razgledavanja zaputili su se na već tradicionalnu lokaciju, imanje Mustang-Glavica, gdje su uživali u dobroj hrani, glazbi i plesu. Iako su vremenske prilike bile lošije pa se nije puno šetalo po divnoj prirodi, članovi su se do ručka zabavili igrajući pikado, balote i Čovječe ne ljuti se, te su pobjednicima podijeljene nagrade. Poslijepodne su članice uživale u jaha-

nju konja na imanju. Puni dojmova dogovorili su novi izlet za 12.07.2020. na otok Brač.

Asja Tomin

KRAPINA

Čajevi i voće bolesnima

Popuštanjem kriznih mjera podružnica SUH-a u Krapini otvorila je svoja vrata pa se tako svakog utorka i četvrtka članovi podružnice mogu družiti ili doći po savjete od 9 do 11 sati. Iako se planiralo ići na more 21. lipnja, od toga se odustalo zbog straha koji vlada kod većine članova. Također, planirao se i izlet u okolicu Bjelovara, no i to je prebačeno za kraj rujna.

Organizirana su i tri posjeta bolesnim, starijim članovima podružnice, kojima su dostavljeni čajevi, voće i nekoliko prehrambenih namirnica.

Vjekoslav Čaklec

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA

Izborna Skupština telefonom

S obzirom da su sve podružnice SUH-a SDŽ održale izborne skupštine, 25. lipnja održana je izborna Skupština povjereništva SUH-a SDŽ-a, koja je prvi put održana telefonskim putem i to po preporukama Središnjeg ureda i Nacionalnog stožera zbog COVID-19. Svi materijali su prethodno dostavljeni podružnicama elektronski tako da je sve prošlo u skladu s propisima i procedurom.

Izbornoj telefonskoj skupštini prisustvovali su članovi komisije i zapisničar. Članovi Povjereništva se nadaju da više neće morati održavati skupštine i sjednice na ovakav način, jer su svi željni bliskog kontakta, žive riječi te ugodnog druženja.

Meri Ličina

Plakanje - lijek za dušu i tijelo

Znanstvenici smatraju da i plakanje i smijanje dobivaju poticaj iz istog dijela mozga. Isto kao što smijanje može rezultirati zdravstvenim koristima (smanjuje povišeni krvni tlak, poboljšava funkciju imunološkog obrambenog sustava), stručnjaci otkrivaju da to isto može činiti i plakanje.

Što god osobi posluži da si da oduška i olakša stres dobro je za emocionalno zdravlje. Izgleda da i plakanje ima pozitivan učinak. Jedno je istraživanje utvrdilo da je 85 posto žena i 73 posto muškaraca izvijestilo kako se dobro osjećaju nakon plača.

Osim što olakšaju stres, ono što je još važnije, suze privuku pomoć od strane drugih ljudi. Istraživači se slažu da kada plačemo, ljudi oko nas postaju blaži i manje agresivni i veća je vjerojatnost da će pružiti podršku i utjehu. Suze omogućuju otkrivanje samog sebe; katkad čak i ne znamo da smo uznemireni dok ne zaplačemo. Mi učimo o svojim emocijama kroz plač i nakon toga se možemo nositi s njima.

Kao što plakanje može biti zdravo, ne plakati – zadržavati suze ljutnje ili tuge – može loše utjecati na organizam. Znanstvena ispitivanja su povezala potiskivanja emocija s povišenim krvnim tlakom, srčanim problemima i rakom. Eksperti kažu da smo genetski programirani za plakanje i poricati taj impuls oštećuje naše fizičko blagostanje.

Bez obzira na koristi plakanja, ako je ono u tolikoj mjeri pri-

sutno da ometa svakodnevni život, potrebno je posavjetovati se s liječnikom. Jer to bi mogao biti rani znak depresije. Koliko ćemo i kako često plakati ovisi o našoj genetskoj strukturi, spolu (žene plaču četiri puta više nego muškarci) i odgoju. Međutim, kad osjetite potrebu, želju ili nagon za plakanjem, nemojte se boriti protiv toga. Jer to je prirodna – i zdrava – emocionalna reakcija.

dr. Ivo Belan

KRIMINALCI CARUJU

Prijevare u doba korone

Američko ministarstvo pravosuđa u lipnju je obilježilo godinu dana od osnutka „Transnacionalne udarne grupe protiv prijevara starijih“, posebne jedinice kojoj je zadaća uloviti inozemne prevarante koji vrebaju starije Amerikance. Prijevare starije populacije u Americi događaju se uglavnom putem interneta i telefona, a podaci pokazuju da se tijekom pandemije povećao broj prijevara.

Samo u prvih pet mjeseci ove godine jedinica je registrirala 400 prevaranata koji su starijima oteli preko milijardu američkih dolara. Prevarena osoba u prosjeku izgubi čak 34 tisuće dolara, što je 230 tisuća kuna.

„Većina počinitelja nisu Amerikanci, već članovi međunarodnih kriminalnih organizacija – bezobzirnih kartela iz inozemstva koji krađu teško zarađenu ušteđevinu nekima od naših najboljih, ali i najranjivijih građana. Prevaranti rade prekovremeno tijekom pandemije COVID-19. Dostojno je prijezira da koriste javnozdravstvenu krizu kako bi iskoristili strahove starijih osoba i ukrali im novac. Ali mi ih pratimo i privest ćemo ih pravdi“, kazao je glavni državni odvjetnik William P. Barr.

Ministarstvo pravosuđa će uskoro uvesti i telefonsku liniju za pomoć za sve žrtve prijevara. Inače, istraživanja su pokazala da se starije osobe srame prijaviti da su prevareni, no to ne bi smjeli, jer što ranije prijave, veće su šanse da se počinitelji uhvate, a novac vrati žrtvi.

SPECIJALNA OBUČA

Cipele protiv padova

Uz starenje, uobičajeni zdravstveni problemi poput dijabetesa, artritisa ili oticanja, mogu uzrokovati promjene na stopalima starijih osoba. Te osobe zbog toga mogu imati problem pri obuvanju standardnih cipela, ili mogu osjećati nelagodu tijekom njihove nošnje. No, kako bi sačuvali zdravlje, važno je da starije osobe budu što aktivnije i mobilnije. Također, moraju biti stabilni i sigurni kad hodaju.

Američka tvrtka Silvert's zbog toga se dosjetila i proizvela posebno dizajnirane cipele za starije osobe. Cipele su mogu prilagođavati po širini kako bi ih osobe s natečenim stopalima ili zglobovima lakše obule. Potplate su posebno napravljene kako bi bile otporne na klizanje i tako spriječile potencijalne padove. Uložak se može izvaditi u slučaju da osoba mora nositi ortopedске uloške.

Cipele su nepromočive, a pružaju i antibakterijsku zaštitu te su jako ugodne za nošenje, stoji u opisu proizvoda. Cijena im je oko 400 kuna.

Panika prestala, a korona ostala

„Ovo je sada to
novo vrijeme
koje će trajati
najmanje do
pronalaska
adekvatnog
cjepiva“

Proživjeli smo prva tri mjeseca života s koronavirusom. Nije nam bilo lako jer nismo bili pripremljeni na pojavu CoVIDa-19. Znali smo da je smrtnost veća unutar naše populacije, da još nema adekvatnog lijeka ni cjepiva. Osnovan je Republički stožer čiji su članovi najbolji epidemiolozi, koji su svakodnevno objavljivali broj novozaraženih i broj umrlih. Nabavljena je potrebna oprema za pojavu većeg broja zarazom obuhvaćenih osoba. Danas su naša svakidašnjica stroge mjere smanjenih komunikacija i zabrana javnih okupljanja i ograničen rad potrebnih javnih službi. Onima koji su bili u kontaktu sa zaraženima određivala se samoizolacija. Tako smo uspješno

Obitelji su već pomalo željele živjeti normalnije, družiti se s okolinom i prijateljima. „Novo normalno“ još je uvijek obilježeno restrikcijama. Svi su mislili da će i dalje stizati tek jednoznačenasti brojevi novozaraženih po danu. Nažalost, stvarnost je iznevjerila očekivanja mnogih. Već u prvom tjednu popuštanja mjera i prestanka svakodnevnih kontrole pokazalo se da se broj obuhvaćenih zarazom odjednom udeseeterostručio. Mislili smo da će ovaj broj izazvati veću paniku među ljudima i da će ponovno umanjiti komunikaciju u javnom prostoru, no pokazalo se suprotno. Sada se „novo normalno“ što se tiče novozaraženih znatno brojčano povećalo. Ljudi više ne prate svakod-

stveno stanje. Ipak, većina starijih se pridržava liječničkih uputa o obveznom nošenju zaštitnih maski u javnom prijevozu, ali mladi to vrlo rijetko čine. U početku su vozači upozoravali putnike na ulazu, ali sada i oni polako odustaju. Straha od javnog prijevoza ima pa mnogi odlaze na posao pješice. Na odlazak i dolazak s posla gube po sat vremena, dok bi javnim prijevozom trajalo upola manje. Boje se zaraze zbog osoba koje u javnom prijevozu ne nose zaštitne maske. Mnogo ljudi ne koristi liftove u javnom i poslovnim prostorima, ne kupuju ništa što nije dobro zapakirano, neki su razvili čitavu strategiju o izuivanju obuće prije nego ulaze u stambeni prostor, pa do skidanja i zračenja odjeće koju su imali prilikom izlaska.

Mislim da sada moramo biti ozbiljniji i odgovorniji, kako zbog sebe, tako i zbog drugih ljudi. Popuštanje propisanih mjera ne smijemo zlorabiti. Ovo je sada to novo vrijeme koje će trajati najmanje do pronalaska adekvatnog cjepiva. Moramo se naučiti živjeti s novim izazovima bez panike i prihvatiti već dobro poznatu parolu „ništa nas ne smije iznenaditi“.

Većina stanovnika Hrvatske već je zaboravila na potres, ali ne i Zagrepčani koji su stradali i koji još uvijek imaju nemiran san. Tlo još uvijek podrhtava, a oni koji ne mogu stanovati u oštećenim objektima i ne znaju kada i da li će se uopće vratiti u oštećeni objekt, najviše pate.

Iza nas su izbori. Nema panike. Preživjeli smo potres, živimo s koronom, a izdržali smo i izbore. Samo hrabro.

preživjeli ta prva tri mjeseca. Bili smo po broju zaraženih i broju umrlih na tisuću stanovnika među najboljim zemljama na svijetu.

I onda je došao novi val. Najave i prognoze govorele su da će biti blaži, da će virus oslabiti pa se očekivao i manji broj oboljelih. Stroge mjere su morale što prije biti ublažene zbog turističke sezone, ali i zbog normaliziranja javnog i osobnog života.

neveno broj novozaraženih. Prije su svi točno znali broj oboljelih, a sada, provjerila sam to kod „običnih“ ljudi različite dobi, to redovito prati tek dvadesetak posto njih. Ipak, polovica umirovljenika u svakom trenutku zna izrecitirati koliko je dnevni danak koroni, oni su još uvijek osjetljiviji.

Sada su još svi jako opušteni bez obzira na dob, pa čak i na vlastito zdrav-

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Valjanost oporuke

Pitanje: Otac je sačinio vlastoručnu oporuku kojom svu svoju pokretnu i nepokretnu imovinu ostavlja supruzi, a iza njene smrti da se podijeli njihovoj djeci kako je navedeno u oporuci. Majka je preminula prije oca. Kakva je pravna valjanost takve oporuke? **(V.D., Poreč)**

Odgovor: Ostavitelj je navedenom oporukom odredio nasljednike svojoj supruzi. Oporučna odredba kojom je ostavitelj raspodijelio imovinu nakon smrti svoje oporučne nasljednice je ništetna, stoga oporuka ne proizvodi nikakve nasljedno-pravne učinke, nego se u ostavinskom postupku primjenjuju odredbe o nasljeđivanju na temelju zakona. Djeca imaju pravo na jednake dijelove ukupne imovine.

Potpورا za umrlog muža

Pitanje: Suprug mi je stekao pravo na mirovinu i nastavio je raditi pola radnog vremena u istoj firmi. Tijekom trajanja radnog odnosa doživio je srčani udar i preminuo. Da li imam pravo na potporu za slučaj smrti radnika od firme? **(Z.G., Pula)**

Odgovor: Potpora za slučaj smrti radnika materijalno je pravo koje se utvrđuje aktima poslodavca (kolektivni ugovor ili pravilnik o radu) što znači da Vam navedeno pravo pripada ako je kao takvo predviđeno navedenim aktima poslodavca. U slučaju smrti radnika poslodavac može prema poreznim propisima neoporezivo isplatiti potporu u svoti do 7.500 kuna jednom od članova radnikove obitelji (u pravilu djeci ili supruzi). Za navedenu isplatu nije potrebno prezentirati poslodavcu rješenje o nasljeđivanju, već samo smrtni i vjenčani list.

Sin se protivi prodaji

Pitanje: Vlasnica sam trosobnog stana u Zagrebu te živim sa sinom u tom stanu. Sin nije oženjen, a živi dosta komotno, izlasci i slično. Iz svoje mirovine plaćam režije i živim dosta skromno što sve teže podnosim te bih rado prodala stan i išla u dom kako bih osigurala sredstva za smještaj. Sin se tome protivi. Što mi je činiti? **(Z.Z., Zagreb)**

Odgovor: S obzirom da ste vlasnica stana u kojem Vaš sin samo stanuje tražite

od njega da i on sudjeluje u podmirenju režija za stan, pa se možda situacija smiri. Drugo, ako i dalje želite u dom, pokušajte sporazumno sa sinom riješiti pitanje prodaje stana, a ako on ne prihvati, u svakom slučaju Vi imate pravo prodati svoj stan. Naravno, tu ostaje moralno pitanje da li ćete dio prodajne cijene, onaj koji bi mu pripadao po ocu ili u vrijednosti nužnog dijela, ipak dati sinu kao početak za samostalan život.

Plaća za rad kod kuće

Pitanje: Molim Vas za pojašnjenje što se smatra pod „radom kod kuće“ i da li se to odnosi i na rad umirovljenika u nepunom radnom vremenu? **(A.Z., Slavonski Brod)**

Odgovor: Takav oblik radnog odnosa masovno je bio prisutan u vrijeme trajanja epidemije. Naime, karakteristika je radnog odnosa da se rad obavlja u prostoru poslodavca i da ga organizira poslodavac uz primjenu mjera zaštite na radu. Zakonom o radu predviđena je mogućnost organiziranja rada i na način da ga radnik (izvršitelj) obavlja kod kuće. Takav oblik rada reguliran je člankom 17. Zakona o radu kao tzv. „rad na izdvojenom mjestu rada“.

Plaća radnika s kojim poslodavac sklopi ugovor za rad kod kuće ne smije biti utvrđena u manjem iznosu od plaće radnika koji u prostorijama toga poslodavca radi na istim ili sličnim poslovima. Znači, Vi kao umirovljenik možete s poslodavcem zaključiti ugovor o radu za rad od kuće.

Troškovi javnog bilježnika

Pitanje: Na koji način se određuje naknada troškova javnog bilježnika u ostavinskom postupku. Bojim se da me ne „oguli“. **(D.Z., Rijeka)**

Odgovor: Za radnje javnog bilježnika oko pozivanja nasljednika na ročište za raspravu, za provođenje ostavinske rasprave te donošenje i otpravka rješenja o nasljeđivanju javnom bilježniku pripada neto nagrada u iznosu prema vrijednosti ostavine sukladno Pravilniku o visini nagrade i naknade troškova javnog bilježnika kao povjerenika suda u ostavinskom postupku (N.N. 153/03). Navedeni Pravilnik određuje najviši iznos nagrade u visini od 2.500 kuna.

pravni savjeti

Odgovara:
Davor Šmuljić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

Josip Tomljanović, predsjednik Udruge umirovljenika Međunarodne zračne luke Zagreb (SUH)

Umirovljenici ne zaslužuju da kopaju po kontejnerima

„Sve umirovljeničke stranke bi se trebale ujediniti radi poboljšanja položaja umirovljenika“

Josip je u mirovinu otišao sa 65 godina krajem 2012. godine, te se vrlo brzo, 2013. godine, učlanio u tadašnji Klub umirovljenika Zračne luke Zagreb. Prije malo više od godinu dana Klub je postao Udruga umirovljenika Međunarodne zračne luke Zagreb, a Josip je postao njezin predsjednik u travnju 2019. godine. Sindikalno organiziranje nije mu strano, jer je tijekom radnog vijeka bio predsjednik sindikata jedne od jedinica udruženog rada.

Cijeli radni vijek proveo je u Zračnoj luci Zagreb na poslovima prihvata i otpreme robe i pošte u međunarodnom i domaćem zračnom prometu. Inače, Josip je rođen u Krivom putu kod Senja, a tamo je u Senju završio osnovnu školu i gimnaziju, da bi potom u Zagrebu završio Višu zrakoplovnu školu i stekao zvanje inženjera zračnog prometa. Sa suprugom Danicom (70) ima dvoje djece, kćer Tajanu (45), koja je diplomirana ekonomistica te sina Tomislava (37), koji je završio viši ekonomski studij. Oboje su zaposleni.

Ima i jednog unuka, Gregora, kojemu je deset godina i koji je njegov mezimac. U malo više od godinu dana što je predsjednik udruge, Josip je organizirao čak osam redovnih sjednica na kojima su razmatrane i donesene odluke koje su bile neophodne za rad udruge. Zbog krize uzrokovane koronavirusom, održali su i dvije telefonske sjednice, na kojima je zaključeno da se otkazuju svi planirani izleti do daljnjega.

Pandemija je odgodila i održavanje godišnje skupštine, zbog čega će je održati u jesen 2020. godine, i to ako opet ne bude većih kriza s koronom. Na naš upit kako živi on osobno, a

kako umirovljenici u njegovoj okolini je kazao:

„Osobno živim relativno dobro s obzirom da su mi djeca zaposlena, supruga prima mirovinu, imam riješeno stambeno pitanje. Umirovljenici u mojoj okolini nisu previše zadovoljni s mirovinama i neki rade dodatne poslove kako bi preživjeli, ali nažalost neki kopaju i po kontejnerima, a to nitko ne zaslužuje“, otkriva Josip tešku zbilju umirovljeničke populacije i dodaje kako mu se članovi najviše žale upravo na niske mirovine, zbog kojih jedva preživljavaju. Ne samo zbog visokih životnih troškova, već neki od svojih mirovina moraju financirati i svoju djecu.

Josip je svakako želio istaknuti da Međunarodna zračna luka Zagreb jako podupire rad njihove udruge, pa tako redovito sponzorira njihove aktivnosti novčanim donacijama. Osim toga, snabdijeva ih i s potrošnim materijalom (papir, koverta) i za njih obavlja poštanske usluge slanja pisama, omogućava im besplatno telefoniranje i kao jednu od najbitnijih stavki, osigurava im besplatan prostor za održavanje sastanaka Predsjedništva Udruge. Riječ je o svijetlom primjeru odnosa tvrtke prema svojim bivšim radnicima, kaže nam Josip.

Objasnio nam je i koje su njegove zadaće kao predsjednika. I doista, spisak je podulji. Tako sukladno Statutu udruge rukovodi radom Predsjedništva i udruge u cjelini. Priprema materijale, saziva i predsjedava Skupštinom i Predsjedništvom udruge. Izrađuje prijedloge plana rada i financijskog plana udruge, te u suradnji s blagajnicom sastavlja završni račun o poslovanju. U slučaju potrebe, izrađuje dopune i izmjene financijskog plana te potpisuje

sporazume i ugovore. Organizira i brojne druge aktivnosti za članove.

Smatra da je trenutni položaj umirovljenika u Hrvatskoj izrazito loš, jer su mirovine izrazito male i puno umirovljenika jedva spaja kraj s krajem. Poboljšanje, s obzirom na trenutno stanje, ne predviđa tako skoro. Iako zna da su to samo želje koje će se teško pretvoriti u stvarnost, Josip kaže da bi volio doživjeti slobodnu, demokratsku, socijalnu Hrvatsku, s istinskom trodiobom vlasti.

Kao prioritete u radu Sindikata umirovljenika Hrvatske, Josip ističe borbu za povećanje mirovina i to pogotovo onih umirovljenika koji primaju najnižu mirovinu. Mišljenja je i da bi se trebala bolje organizirati zdravstvena i socijalna skrb.

Kao veliki uspjeh u radu SUH-a istaknuo je posljednje povišenje cenzusa za besplatno dopunsko osiguranje, nakon što se nije mijenjalo 16 godina, kao i donošenje Zakona o nacionalnoj naknadi, koji će pomoći 20 tisuća najugroženijih starijih osoba. Jedan od sljedećih prioriteta je borba za pravednije usklađivanje mirovina, jer prosječna mirovina u odnosu na prosječnu plaću iznosi svega 37 posto. Potrebno je, kaže, izboriti se i za novi model obiteljske mirovine, tako da korisnici mogu zadržati svoju mirovinu i dobiti odgovarajući postotak preminulog partnera.

Što se tiče političke umirovljeničke scene, veliki problem je što ima puno umirovljeničkih stranaka i sve su razjedinjene. Zbog toga, smatra, sve te stranke bi se trebale ujediniti te bi tako mogle pridonijeti poboljšanju položaja umirovljenika, a naročito onih koji žive na rubu siromaštva.

Igor Knežević